

**UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE MÜZİK DERSLERİNİN
GERÇEKLEŞTİRİLMESİ SIRASINDA KARŞILAŞILAN
GÜÇLÜKLER HAKKINDA ÖĞRET MEN GÖRÜŞLERİ
(BARTIN İLİ ÖRNEĞİ)**

Kardelen Gönülcan

**YÜKSEK LİSANS TEZİ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

OCAK, 2023

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren 1 (bir) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Kardelen

Soyadı: Gönülcan

Bölümü: Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı

İmza:

Teslim Tarihi: 23/01/2023

TEZİN

Türkçe Adı: Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği)

İngilizce Adı: Teachers' Opinions About The Difficulties Encountered During The Realization Of Music Lessons In The Distance Education Process (Bartın Province Example)

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Yazar Adı Soyadı: Kardelen GÖNÜLCAN

İmza :

JÜRİ ONAY SAYFASI

Kardelen Gönülcan tarafından hazırlanan “Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği) adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Mehlika DÜNDAR

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Murat KARABULUT

Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Gazi Üniversitesi

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Feride Deniz KATITAŞ

Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi, Müzik Eğitimi

Tez Savunma Tarihi: 09/01/2023

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Şaban ÇETİN

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

TEŞEKKÜR

Bu araştırmamda hoşgörösünü, desteğini ve yardımlarını bir an olsun esirgemeyen, Yüksek Lisans eğitimim atama dönemime denk geldiği için çeşitli problemlerle karşılaşarak, hem öğrenci hem öğretmen olarak yürütmeye çalıştığım tez dönemim boyunca bu uzun yolculuğumda bana ışık tutan kıymetli danışman hocam Prof. Mehlika DÜNDAR'a, müzik eğitimi konusunda öğrettikleri her adıma minnettar olduğum tüm değerli öğretmenlerime, bu yolculuktaki en büyük desteğim olup beni bugünlere karşılıksız sevgi ve güvenle, elimi bir an bile bırakmayarak getiren, yanımda olan biricik annem Hatice, kıymetli babam Cemal, canım kardeşlerim Ebru ve Kumsal'a, ve bu sürecin sonuna kadar her konuda yanımda olan yol arkadaşım sevgili İbrahim DEMİRCAN'a sonsuz teőekkürler...

Kardelen GÖNÜLCAN

ANKARA, 2023

**UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİNDE MÜZİK DERSLERİNİN
GERÇEKLEŞTİRİLMESİ SIRASINDA KARŞILAŞILAN
GÜÇLÜKLER HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ
(BARTIN İLİ ÖRNEĞİ)
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Kardelen Gönülcan
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Ocak, 2023**

ÖZ

Bu araştırma, 2019-2020 Eğitim-Öğretim Yılı Covid-19 pandemi sürecinde uygulamaya konulan uzaktan eğitim yöntemi ile müzik derslerinin gerçekleştirilmesi sırasında öğretmenlerin karşılaştığı problemleri ortaya çıkarmak, müzik eğitiminin uzaktan eğitim yöntemiyle uygulanabilirliğini saptamak, uzaktan eğitim sürecinde yaşanabilecek materyal, kaynak, donanım eksikliklerini belirlemek ve bu konuda çözüm önerileri yürütmek amacıyla yapılmıştır. Araştırma Bartın il merkezi ve Amasra, Ulus, Kurucaşile ilçeleri içerisinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Resmi Ortaokullarda ve Resmi İmam Hatip Ortaokullarında görev yapan ve en az 6 ay süre ile derslerini uzaktan eğitim yöntemiyle sürdüren 20 müzik öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak ana ve alt problemlere yönelik hazırlanan görüşme sorularına alınan cevaplar ile elde edilmiştir. Elde edilen veriler gelecek dönemlerde karşılaşılabileceğimiz uzaktan eğitim süreçlerinde derslerin öğretmenler ve öğrenciler için derslerdeki verimliliğin artmasını ve öğrencilere istedik davranışların uzaktan eğitimle de

rahat bir şekilde verilmesini sağlayacak olmakla birlikte uzaktan eğitimin uygulanabilirliği konusunda ilerlemeye katkı sağlayacaktır. Araştırma yöntem olarak nitel bir araştırmadır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Müzik Eğitimi, Pandemi Sürecinde Uzaktan Eğitim, Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

Sayfa Adedi: xi+87

Danışman: Prof. Mehlika DÜNDAR

**TEACHERS' OPINIONS ABOUT THE DIFFICULTIES
ENCOUNTERED DURING THE REALIZATION OF MUSIC
LESSONS IN THE DISTANCE EDUCATION PROCESS.
(BARTIN PROVINCE EXAMPLE)**

(Master's Thesis)

Kardelen Gönülcan

GAZİ UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATIONAL SCIENCES

January, 2023

ABSTRACT

This research was carried out in order to reveal the problems faced by teachers during the realization of music lessons, to determine the applicability of music education with the distance education method, to determine the material, resource and equipment deficiencies that may be experienced in the distance education process and to carry out solution suggestions in this regard, with the distance education method, which was put into practice during the 2019-2020 Academic Year Covid-19 pandemic process. The research was carried out with the participation of 20 music teachers working in the Official Secondary Schools of the Ministry of National Education in the province of Bartın. The data were obtained with a semi-structured interview form. The data obtained will increase the efficiency of the lessons for teachers and students in the distance education processes that we may encounter in the future, and will enable the students to be given terminal behaviors

in a comfortable way with distance education. In addition, the data obtained will contribute to the progress in the applicability of distance education. As a research method, it is a qualitative research.

Keywords: Distance Education, Music Education, Distance Education in the Pandemic

Number of pages: xi+87

Consultant: Prof. Mehlika DÜNDAR

İÇİNDEKİLER

TELİF HAKKI VE TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU.....	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
JÜRİ ONAY SAYFASI.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ.....	1
1.1. Uzaktan Eğitimin Müzik Derslerinde Uygulanabilirliği ve Sınırlılıkları	2
1.1.1. Müzik Eğitimi ve Müzik Eğitimin Temel Felsefesi.....	2
1.1.2. Korona virüs (Covid-19) Pandemisi.....	3
1.1.3. Uzaktan Eğitim	5
1.1.4. Uzaktan Eğitimin Faydaları.....	8
1.1.5. Uzaktan Eğitimin Uygulanabilirliği ve Sınırlılıkları	9
1.2. Problem Durumu.....	11
1.3. Alt Problemler	11
1.4. Araştırmanın Amacı.....	12
1.5. Araştırmanın Önemi	12
1.6. Varsayımlar	13
1.7. Sınırlılıklar.....	14
1.8. Tanımlar	14
BÖLÜM II	16
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	16

BÖLÜM III.....	23
YÖNTEM	23
3.1. Araştırmanın Modeli.....	23
3.2. Evren ve Örneklem.....	24
3.3. Verilerin Toplanması.....	24
3.4. Verilerin Analizi	24
BÖLÜM IV	25
BULGULAR VE YORUMLAR	25
4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	25
4.2 İkinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.....	33
4.3 Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	43
4.4 Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	51
4.5 Beşinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar.	57
BÖLÜM V	69
SONUÇ VE ÖNERİLER	69
5.1 Sonuçlar	69
5.2 Öneriler/Düşünceler	71
KAYNAKLAR	74
EKLER	78
EK 1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği) Görüşme Formu	79
EK 2. İzin Dilekçesi	86
Ek 3. İzin Dilekçesi.....	87

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Öğretmenlerin Pandemi Süreci Öncesi Uzaktan Eğitim Konusundaki Deneyim Durumları	26
Tablo 2. Öğretmenlerin Süreç Öncesi ve Sonrası Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Eğitimi ve Uzaktan Eğitime Yönelik Eğitim Desteği (Ders, Seminer, Kurs, Hizmet içi Eğitim vb.) Alma Durumları	26
Tablo 3. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen veya Öğrenci Kaynaklı Teknik Problem Yaşama ve Fizikse/Psikolojik Etkilerle Karşılaşma Durumları	33
Tablo 4. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Canlı Ders Platformundaki Müzik Dersine Yönelik İçerik ve Materyal Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri	43
Tablo 5. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Canlı Ders Platformu Dışında Kullanılan Kaynak/Materyaller	44
Tablo 6. Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerine Katılım Düzeyleri	51

BÖLÜM I

GİRİŞ

Geçmişten günümüze toplumsal olaylar her kurumun işleyişinde önemli değişiklikler yaratmıştır. Doğal afetler, siyasi olaylar, salgın hastalıklar ve ekonomik problemler bunun sadece birkaç örneğidir. İnsan dünyaya geldiği andan itibaren öğrenme içgüdüsünü önce aile sonrasında ise eğitim-öğretim kurumları ile bütünleştirerek kendisini istediği veya kabiliyetinin yeterli düzeyde olduğu alanlarda geliştirir. Çünkü içinde bulunduğumuz toplum yaşamsal koşullarımızı iyileştirmek ve ihtiyaçlarımızı en iyi şekilde giderebilmek için eğitimin basamak olduğu çeşitli meslek gruplarına yönelmemizi ve ilgi alanlarımıza, kabiliyetlerimize yönelik alanlarda çalışmalar yapmayı gerektirmektedir. Toplumu etkileyen ve eğitim programlarında aksiliğe sebebiyet verebilecek olay ve durumların yaşanması farklı öğretim yöntemlerinin ele alınmasını gerektirmektedir.

“Bu bağlamda eğitim genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir. Diğer bir deyişle, eğitim sürecinden geçen kişinin davranışlarında bir değişme olması beklenmektedir” (Varış, 1986). Bireye yaşam koşulları ve imkânları çerçevesinde istendik davranışların kazandırılmasına yönelik yapılan çalışmaların tümü eğitim kavramını içinde barındırır.

1.1. Uzaktan Eğitimin Müzik Derslerinde Uygulanabilirliği ve Sınırlılıkları

1.1.1. Müzik Eğitimi ve Müzik Eğitimin Temel Felsefesi

Müzik eğitiminin bazı tanımları şu şekildedir; Uçan (1997) müzik eğitimini, temelde, bir müzikal davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme süreci olarak belirtmektedir. Bu süreçte daha çok, eğitim gören bireyin kendi müziksel yaşantısı temel alınır, bu temelden yola çıkılarak belirli amaçlar doğrultusunda planlı, düzenli ve yöntemli bir yol izlenir ve bu yolla belirli hedeflere erişilir.

“Müzik eğitimi, öğrencinin müziksel algılama yeteneğini farklılaştırıp çeşitlendirmeli, öğrenciyi belli koşulların ürünü olan tek yanlı müzik yapma ve dinleme alışkanlıklarından kurtarmalıdır” (Sak, 1997). Bu tanımlardan yola çıkarak müzik eğitiminin çeşitlilik, yaratıcılık ve bireysel farklılık kavramlarının dikkate alınarak teori, işitme, çalgı eğitimi, ses eğitimi gibi temel müzik bilgilerinin bireye kazandırıldığı bir çalışma alanı olduğunu söyleyebiliriz. Özellikle uygulamaya yönelik çalışmalar, grup çalışması ve pratik üçgeninden faydalanılarak gerçekleştirilen müzik eğitiminin sürdürülebilirliği açıkça ortaya konulmaktadır. Müzik eğitimi bireylerde, dil gelişimi, sosyal gelişim ve bedensel gelişimi desteklemektedir. Bu noktada hem bir eğitim aracı hem bir eğitim alanı olarak müzik eğitimi oldukça önemli bir içeriğe sahiptir. Bireyin ve toplumun müziksel olaylara ve konulara bilinçli ve duyarlı olmasında, müziksel yaşamın anlaşılmasında müzik eğitiminin olumlu katkısı bulunmaktadır. Bu katkının içeriğinde ve derecesinde, alınan eğitimin ve eğitime verilen değer, emeğin belirleyici olduğu belirtilebilir. “Müzik eğitimi sonucunda, müzikle ilgili yaşamsal değeri bulunan çeşitli verimler elde edilebilir. Sözgelimi, müzik alanında yetkinleşme, tanınan ve sevilen insan olma, bilinçli müzik dinleme, müzik zevkini geliştirme, müzikle ilgili plak, kaset, CD, kitap ya da kaynak temininde bilgili ve duyarlı olma, canlı konser izleme kapasitesine sahip olma, müzik yapan bireylerin yaptıkları işlerine ciddi yaklaşımları, önem vermeleri

vb. konular, mzık eğitimi sonucunda elde edilebilecek kazanımlardan bazılarıdır” (Uslu, 2013, s. 198).

Ülkemizde mzık derslerinin etkili bir Şekilde yürütülmesi konusunda ise Millî Eğitim Bakanlığı ve Türkiye’deki mzık oğretmeni yetiŐtiren eğitim fakültelerinin çok yönlü çalışmaları bulunmaktadır. Ancak günümüzde yapılan tüm çalışmalara rağmen okullarda mzık derslerinin gerektirdiği araç-gereçlerin eksikliği, enstrüman, kaynak kitap ve çalışma alanı gibi birçok problemle karŐılaŐılabilmektedir. Okul Şartlarının ve standartlarının ülkemizdeki bölgelere göre değişiklik göstermesi mzık derslerinin iŐlenmesi sırasında okul bazında farklı problemlerin çıkmasına sebep olmaktadır. Bu bağlamda çok yönlü bu problemlerin uzaktan ve yüz yüze eğitim süreçlerinde aksaklığa yol aması muhtemeldir. Mzık oğretmenleri lkemizdeki Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı tüm kurumlarda sürdürülen mzık derslerine bakış açısının deęiŐtirilmesi ve mzık derslerine gereken önemin verilmesi adına ivedilikle çalıŐmalarını yürütmektedir.

1.1.2. Korona virüs (Covid-19) Pandemisi

Dünyada ilk olarak 2019 yılının aralık ayında in’in Wuhan kentinde görülen Koronavirüs-2019 (COVID-19), kısa sürede tüm dünyada etkisini göstererek ülkemizde de ortaya ıkmiŐ ve tüm insanları etkisi altına almıŐtır. Dünya Sağlık rgt tarafından pandemi olarak ilan edilmiştir.

“Kısa sürede dünyayı etkisi altına alan Korona virüs ’n etkilediği en önemli alanlardan birisi de eğitim sektörüdür. Türkiye’de ilk vakanın grldği tarih olarak 2020 yılı mart ayından itibaren COVID-19 pandemisi ve bunun doğrudan ve dolaylı etkileri bazı zorlukları beraberinde getirerek günlük yaşam rutinini kesintiye uęratmıŐ ve bu kesinti eğitim alanında da etkisini göstermiştir. Bu doğrultuda Türkiye’de 11 Mart 2020 tarihinde görülen ilk vakadan sonra okulöncesi, ilkokul, ortaokul, lise ve yükseköğretim kademelerinde eğitime kısa bir süreliğine ara verilmiştir. Ardından 23 Mart 2020 tarihinde

İç İşleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK tarafından alınan karar ile yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitim sürecine geçilmiştir. Türkiye’de olduğu gibi küresel olarak COVID-19 pandemisi birçok ülkede eğitim sistemini etkileyerek eğitimin uygulanma biçiminde bazı zorunlu değişikliklere neden olmuş ve bu kapsamda ülkeler geleneksel olarak yapılan yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitime geçiş yapmışlardır” (Lily, Ismail, Abunasser, & Alqahtani, 2020).

Küresel boyutta salgın hastalıklar insan ve toplum hayatını pek çok alanda tehdit eden süreçleri beraberinde getirmiştir. Salgının etki boyutu; salgının yaşandığı zamanda o günün şartlarına, anlayışına ve bilgi birikimine göre değişiklik göstermiştir. Ancak ansızın karşılaşılan bir salgın hastalık nedeniyle birçok can kaybının yaşanması durumunda insanların benzer sosyal, ekonomik ve siyasi etkileri gösterdiği düşünülmektedir (Türkiye Bilimler Akademisi, 2020).

Korona virüs pandemisi virüsün bulaşıcılık oranının yükselmesi sebebiyle zaman zaman sokağa çıkma kısıtlamalarının uygulanmasına ve başta bulaşıcılık oranının yüksek olduğu okullar (merkez okullar) olmak üzere Türkiye genelinde uzaktan eğitim sürecine geçilmesine sebep olmuştur. Kısıtlama süreçleri seyahat, gezi, toplu aktiviteler önünde bir engel haline dönüşmüş ve bu süreç bireyleri sosyal, fiziksel ve psikolojik açıdan olumsuz etkilemiştir. Zaman ve mekân kavramları hastalığın seyrine göre şekil almaya başlamıştır. Pandemi süreci en çok okul çağındaki öğrenci kitlesini ve küçük yaş gruplarını etkilemiştir. Sürekli maske takma zorunluluğu, fiziksel ve toplu yapılan aktivitelerin, arkadaş ortamlarının kısıtlanması bireylerde tahammülsüzlük, sinirlilik, bunalım gibi olumsuz davranışlar yaratmıştır. Yüz yüze devam eden aktif ve alışılmış okul sisteminin daha önce deneyimlenmemiş uzaktan eğitim şekline dönüşmesi adaptasyon sorunlarını beraberinde getirmiştir. İlerleyen dönemlerdeki olası uzaktan eğitim senaryolarına hazırlık olarak gördüğümüz pandemi sürecinin ilk yılında birçok kurum ve kuruluş erişim, kaynak, araç-gereç, derse katılım ve öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik yeterlik düzeylerini

geliştirmek amacıyla çözüml odaklı projeler üretmeye başlamışlardır. Bu projeler arasında internet erişimi olmayan köylere internet bağlantısının sağlanması, gelir düzeyi düşük öğrencilere bilgisayar ve tablet yardımlarının yapılması, öğretmenlere uzaktan eğitim sürecine yönelik eğitici seminerlerin MEB Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından verilmesi gibi projeler bulunmaktadır. Bu projeler sayesinde ilerleyen süreçte karşılaşılabileceğimiz uzaktan eğitim senaryoları daha aktif ve verimli bir şekilde yürütülebilecektir.

1.1.3. Uzaktan Eğitim

Tarih boyunca uzaktan iletişim yöntemleri arasında birçok seçenek bulunmaktadır. İlk kabilelerde dumanla haberleşme, yazının bulunmasından sonra mektupla haberleşme, elektronik aletlerin ortaya çıkması ile telefon, bilgisayar ve internet yoluyla haberleşme sistemleri doğmuştur. Tüm dünyada zaman zaman ortaya çıkan viral hastalıklar, okullara erişimde yaşanan aksaklıklar, ders saatlerinin meydana getirdiği problemler okulların uzaktan eğitim sistemini düşünmesine ve uygulamaya koymasına sebep olmuştur.

Özbay (2015)'a göre sanayileşme sonrası hızlı bir şekilde bilgi toplumuna dönüşme süreci yaşayan insanlık, bu değişime ayak uydurmaya çalışmakla birlikte değişen ekonomik ve toplumsal ihtiyaçlara göre yeni eğitim sistemi modeli arayışına girmiştir. Bu arayışlar sonucu uzaktan eğitim fikri doğmuştur. Tarihte uzaktan eğitim, eğitim imkânı olmayan bölgelerdeki yetişkin bireyleri eğitim sistemine dahil etmek için kullanılmıştır. Kaynaklar incelendiğinde farklı bilgilerin bulunmasına karşın genel olarak uzaktan eğitimin kullanılmaya başladığı dönem 1700'lü yıllar olarak kabul görmektedir. Bu tarihlerden günümüze kadar değişen ve gelişerek evrim geçiren uzaktan eğitim dünyadaki gelişmelere bağlı olarak ülkemizde de uygulanmaya başlamıştır.

“Literatürdeki kaynaklar incelendiğinde, uzaktan eğitim kavramı teknolojik gelişmelere bağlı olarak tarihsel süreç boyunca giderek değişik anlamlara büründüğü görülmektedir.

Ancak yapılan tanımlar genel olarak irdelendiğinde uzaktan eğitimin öğrencilerin zaman ve mekâna bağlı kalmadığı öğrenen ve öğretmenin farklı ortamlarda bulunduğu planlı ve aşamalı bir öğretim tekniği olduğu, bu eğitimin yaşa bağlı olmaksızın her yaş grubunda eğitim alma serbestliği sağladığını belirtmek mümkündür” (Ülkü, 2018).

“Uzaktan eğitim kaynak ile alıcılarının öğrenme-öğretme süreçlerinin büyük bir bölümünde birbirinden ayrı (uzak) ortamlarda bulunduğu, alıcılarına ‘öğretim yaşı, amaçları, zamanı, yeri ve yöntemi ‘ vb. açılardan ‘bireysellik ‘, ‘esneklik ‘ ve ‘bağımsızlık ‘ olanağı tanıyan, öğrenme öğretim süreçlerinde; yazılı ve basılı materyaller, işitsel araçlar (telefon radyo),görsel-işitsel teknolojiler (televizyon, video) ve yüz yüze eğitim (akademik danışmanlık)gibi materyal, araç, teknoloji ve yöntemlerin kullanıldığı, kaynak ile alıcılar arasındaki iletişim ve etkileşimin ise televizyona ve bilgisayara dayalı etkileşimli/tümleşik teknolojilerle sağlandığı planlı ve sistematik bir eğitim teknolojisi ve uygulamasıdır” (Uşun, 2006).

Ülkemizde pandemi süreci öncesinde de özellikle üniversitelerde bazı dersler uzaktan eğitim yoluyla verilmektedir. Aynı zamanda internet yolunla çevrimiçi eğitim seminerleri ve kurslar şimdiki kadar yaygın olmasa da pandemi süreci öncesinde yine uzaktan eğitim yoluyla verilmiştir. Pandemi süreci itibariyle okul öncesi-ilkokul-ortaokul-lise ve üniversite kademelerinde hastalığın seyrine ve vaka sayılarına göre tümüyle uzaktan eğitim sistemine geçilmiş ve bu yönde çeşitli eğitim platformları oluşturulmuş, dersler ve sınavlar elektronik ortamda yapılmaya başlamıştır. Özel sanat kursları, dersaneler, evden çalışma yoluyla kazanç sağlamaya müsait durumdaki şirketler de (çağrı merkezleri, satış danışmanlıkları, eğitim danışmanlıkları, bankalar vb.) uzaktan eğitim ve evden çalışma sistemlerini uygulamaya başlamışlardır.

Her ne kadar hastalığın yayılma hızını düşürmek ve bulaşıcılığı kontrol altında almak için bu uygulamalara geçilmiş olsa da çeşitli olumsuzluklar ve aksaklıklardan kaçınılamamıştır. Örneğin uzaktan eğitim sistemine geçen okullarda gelir düzeyi düşük öğrenciler ve internet

erişimi konusunda konumları itibariyle sıkıntı yaşayan öğrencilerin problemlerini çözmek zaman almış ve bu zaman diliminde öğrencilerin eğitim durumları aksaklığa uğramıştır. Yine özel kurs, dersane benzeri iş yerlerinde adaptasyon ve oryantasyon gibi problemlerden dolayı gelir düzeyi düşmüştür. Ayrıca evden çalışma ve uzaktan eğitim sistemi bireylerde sosyal, psikolojik ve fiziksel problemleri beraberinde getirmiştir. Bunların yanında, öğrencilerin hazırbulunuşluğunun olmaması ve sınıf ortamına alışmış öğrencilerin kendilerini yalnız hissetmeleri de uzaktan eğitimin dezavantajları olarak ortaya çıkmaktadır (Simpson, 2000). Bilgisayar, tablet, cep telefonu karşısında uzun süre kalmak ve sabit pozisyonda uzun süre oturmak gibi eylemler çeşitli fiziksel rahatsızlıklara (göz bozuklukları, eklem ağrıları vb.) yol açmaktadır. Bu sebeple uzaktan eğitim yönteminin geliştirilmesi amaçlanırken bireylerin üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik içeriklerle destek sağlanması önem taşımaktadır.

Ülkemizde 11 Mart 2020 tarihinde ilk pozitif vakanın Sağlık Bakanlığı tarafından açıklanmasının ardından Millî Eğitim Bakanlığı korona virüs tedbirleri kapsamında Cumhurbaşkanlığında düzenlenen toplantıda alınan kararlar üzerine ülke genelinde ilk etapta 16 Mart 2020 tarihinden itibaren okulların iki hafta tatil edildiğini ve telafi eğitiminde büyük kolaylıklar sağlayan Eğitim Bilişim Ağı'nın bu süreçte önemli rol üstleneceğini, evden uzaktan eğitim faaliyetlerinin başlayacağını açıklamıştır. Yapılan açıklamada Millî Eğitim Bakanlığı pandemi sürecinde yüz yüze eğitimin yerine televizyon ve internet yolu ile uzaktan eğitimin ücretsiz olarak yapılacağını duyurmuştur. Ayrıca haftalık ders programları belirlenerek Eğitim Bilişim Ağı ile internet üzerinden ve TRT aracılığıyla EBA TV üzerinden ilkökul 1.sınıftan lise 12. sınıfa kadar televizyon programları üzerinden telafi eğitimleri yapılacağı belirtmiştir. (MEB, 2020) Eğitimin geleceğe açılan kapısı olan EBA, MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından her bir bireyin kullanımına ücretsiz olarak sunulan çevrimiçi bir sosyal eğitim platformudur (EBA, 2021).

EBA' da bulunan içerikler, alanında uzman ekipler tarafından üretilmekte; ayrıca Türkiye'de ve dünyada dijital yayıncılık alanında önde gelen eğitim firmaları tarafından sağlanan içeriklerle de zenginleştirilmektedir. Aynı zamanda eğitim platformu öğretmen ve öğrenci kullanıcı kitlesinin yaptığı paylaşımlarla birlikte gittikçe büyüyen bir kaynak havuzu haline gelmiştir. Bakanlık tarafından öğretim materyali konusunda öğretmen ve öğrencilere destek olması amacı ile EBA oluşturulmuştur. Sosyal bir platform olan EBA çatısı altında buluşan öğrenmeye ve paylaşmaya hevesli tüm bireyler Türkiye'nin dört bir köşesindeki akranlarıyla işbirliği yaparak ekip çalışması içinde bulunma fırsatını yakalamaktadır. EBA genel olarak çeşitli, zengin ve eğitici içerikler sunmak, bilişim teknolojilerinin eğitimde kullanılmasını sağlamak, içerikle ilgili öğrenci ve öğretmenlerin ihtiyaçlarına cevap vermek, bilgiyi öğrenirken aynı zamanda yeniden yapılandırabilmek ve bilgiden bilgi üretmek, farklı öğrenme stillerine hitap ederek öğrencilere destek olmak ve teknolojiyi bir amaç olarak değil bir araç olarak kullanmak amacıyla tasarlanmıştır (MEB, 2016).

1.1.4. Uzaktan Eğitimin Faydaları

Kaya (2002), uzaktan eğitimin faydalarını aşağıdaki gibi sıralamıştır;

1. İnsanlara değişik eğitim seçeneği sunma,
2. Fırsat eşitsizliğini en aza indirme,
3. Kitle eğitimini kolaylaştırma,
4. Eğitim programlarında standart sağlama,
5. Eğitimde maliyeti düşürme,
6. Eğitimde niteliği arttırma,
7. Öğrenciye serbesti sağlama,
8. Öğrenciye zengin bir eğitim ortamı sunma,

9. Öğrenciyi sınıf ortamında öğrenim görmeye zorlamama,
10. Bireysel öğrenmeyi sağlama,
11. Bağımsız öğrenme sağlama,
12. Bireye öğrenme sorumluluğu kazandırma,
13. İlk kaynaktan bilgi sağlama,
14. Uzmanlardan daha fazla kişinin yararlanmasını sağlama,
15. Başarının aynı koşullarda belirlenmesini sağlama,
16. Eğitimi bir taraftan kitleselleştirebilirken, diğer taraftan bireyselleştirebilme,
17. Belli bir zamanda ve belli bir kapalı alanda bulunma zorunluluğunu ortadan kaldırma olarak sıralamıştır.

Yine farklı bir görüş olarak İşman (2008), eğitimin kalitesini artırması, maliyetini düşürmesi ve çok daha fazla öğrenciye aynı nitelikte eğitim ve öğretim sağlaması gibi sebeplerle uzaktan eğitimin birçok yararının bulunduğunu belirtmiştir. Bunlara ek olarak, günümüzde öğrenciler farklı ülkelerdeki üniversitelerden bile, o ülkede bulunmalarına gerek olmadan uzaktan eğitim yoluyla eğitim alabilmektedirler. Bu bağlamda zaman ve mekân açısından uzaktan iletişim yöntemleri genel hatlarıyla ele alındığında eğitimde kaliteyi arttırdığı, zaman ve mekân açısından öğretmen ve öğrencilere kolaylık sağladığı, eğitimde maliyeti düşürdüğü ve aynı anda birçok kanal üzerinden daha fazla öğrenciye hitap ettiği söylenebilir.

1.1.5. Uzaktan Eğitimin Uygulanabilirliği ve Sınırlılıkları

Tüm bu olumlu yönlere rağmen öğrencilerin hazırbulunuşluğunun uzaktan eğitim sürecinde yüksek seviyede olmaması adaptasyonun önünde ciddi bir engel teşkil etmektedir. Öğrenci alışmış olduğu sınıf ortamından uzaklaşarak kendini yeni bir öğretim

yönteminin içinde bulmuştur. Öğrenciler arası grup çalışmaları ve destek amaçlı öğrenci iletişimi sekteye uğramıştır. Sadece öğrenciye yönelik problemler olmamakla birlikte öğretmenlerin uzaktan eğitim konusundaki bilgi eksikliği, materyal eksikliği ve uygulamalı derslerde (beden eğitimi, görsel sanatlar, müzik vb.) teknolojinin yetersizliği de (senkronizasyon, bağlantı sorunları) önem teşkil etmektedir. Örneğin müzik öğretmeni koro çalışması yaptırması gereken kazanıma yönelik işlediği dersi öğrencilerin seslerinin aynı anda birbirlerine gitmemesi, enstrüman çalışmalarının grup halinde yapılamaması dersin işleyişinde aksaklığa sebep olmaktadır. Diğer bir örnek olarak beden eğitimi öğretmeni grup çalışması şeklinde öğrencilere egzersiz çalışmaları yaptırması gereken derste bağlantı kaynaklı senkronizasyon sorunu yaşamaktadır. Önceki örnekte olduğu gibi bu durum da dersin işleyişinde aksaklık yaratmaktadır.

“Pandemi döneminde uzaktan eğitime geçiş ile eş zamanlı olarak, spor takımlarında antrenmanlara ve müsabakalara ara verilmiş, grup 3 egzersizlerine katılım yasaklanmış, spor salonları kapatılmış, hatta evde kalma zorunlu hale getirilerek günlük yaşamdaki fiziksel aktiviteler tamamen kısıtlanmıştır. Bu da fiziksel olarak aktif, düzenli egzersiz alışkanlığı olan veya sedanter tüm üniversiteli gençlerin inaktif kalmalarına neden olmuştur. Böylece gençlerde bazı davranış değişiklikleri gözlenmeye başlanmıştır, fiziksel olarak aktif genç bireyler evde de olsa aktif kalabilmenin yollarını aramış, evde egzersiz yapma yöntemleri geliştirmiştir. Sedanter bazı gençler ise bu dönemi fırsata çevirerek egzersiz yapmaya başlamıştır. Bununla birlikte, bu olumlu davranış değişikliğini yapan, duruma adapte olabilen ve sürdürebilen genç sayısının oldukça az olduğu, ülkemizde çoğunluğu sedanter olan genç bireylerin evde kalma ile daha da inaktif hale geldikleri, egzersiz alışkanlığı olanların bir kısmının ise egzersizi bıraktığı görülmüştür. Karantina süreci uzadıkça dünyada ve ülkemizde tüm yaş gruplarında gözlemlenen bu durum ile inaktivitenin muhtemel riskleri konuşulmaya başlanmış ve karantina sürecinin fiziksel aktivite davranışına olumsuz etkilerini azaltmaya yönelik tavsiyeler verilmeye başlanmıştır” (Ünal, 2021, s. 2).

Başka bir konu olarak internetin yoğun kullanıldığı karantina sürecinde Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) başta olmak üzere, ülkemizde de T.C. Sağlık Bakanlığı yayınladıkları kılavuzlarda ve medyada pek çok uzman fiziksel aktivite önerilerinde bulunmuştur. Bununla birlikte, bu kılavuzların ve medyada yayınlanan pek çok bilginin ne kadarının öğrencilere ulaştığı, ulaşmadı ise neden ulaşmadığı bilinmemektedir.

1.2. Problem Durumu

Müzik eğitiminin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilmesi sırasında karşılaşılan güçlüklerin tespit edilmesine yönelik oluşturulan problem cümlesi şöyledir:

Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerinin gerçekleştirilmesi sırasında karşılaşılan güçlüklerle yönelik öğretmen görüşleri nelerdir?

1.3. Alt Problemler

Bu bağlamda alt problemleri şu şekilde özetlemek mümkündür:

- a. Uzaktan eğitim sürecinde ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanılmasında yeterlilikleri hangi düzeydedir?
- b. Müzik eğitiminin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilmesi sırasında meydana gelen teknik aksaklıklar, diğer problemler ve etkiler nelerdir?
- c. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformunda müzik derslerine yönelik içerik ve materyal yeterliliği öğretmen görüşleri doğrultusunda hangi düzeydedir?
- d. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımları hangi düzeydedir?

- e. Müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlükleri gidererek müzik derslerinin verimliliğini sağlama konusundaki önerileri ve düşünceleri nelerdir?

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı ; Pandemi sürecinde Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulu'nun önerileri ile alınan ve Milli Eğitim Bakanlığı ile işbirliği yapılarak ortaya konulan uzaktan eğitim kararına ilişkin ortaokul kademesinde görev yapan ve derslerini uzaktan eğitim yoluyla devam ettiren müzik öğretmenlerinin bu süreçte karşılaştıkları güçlükleri belirlemek ve bu problemlerin giderilmesine yönelik çalışmalar yaparak müzik derslerinin olası uzaktan eğitim senaryolarında daha verimli bir şekilde gerçekleşmesini sağlamaktır.

1.5. Araştırmanın Önemi

Günümüzde gelişen teknolojik imkânlar tüm dünyada hızlı bir şekilde yaygınlık göstermeye devam etmektedir. Gelişen teknoloji farklı eğitim-öğretim yöntemlerine de fırsat tanımaktadır. Tüm bu teknolojik gelişmelerle birlikte tüm dünyada etkisini gösteren Covid-19 salgını sebebiyle birçok ülkede eğitim faaliyetleri teknolojik araçlar ve canlı ders platformlarıyla uzaktan eğitim formatında yürütülmektedir. Bu noktada müzik eğitimi uygulama ve etkinlikler ile iç içe olan, öğrenci ve öğretmenin etkili iletişim kurmasını gerektiren bir alandır. Teknoloji destekli çağda eğitim öğrenciyi, görsel ve işitsel araçlarla donatılmış eğitim ortamında yetiştirip, yaparak-yaşayarak öğrenen, düşünen, araştıran ve araştırmalarının sonucunu toplum yararına sunan bireyler haline getirirken öğretmenin de pozisyonunu değiştirmeye başlamıştır. Bilgi çağının öğretmeni, öğrenciye bilgiyi ezberletmekten ziyade kendini sürekli yenileyen ve bildiklerini öğrenciye sağladığı rehberlik yoluyla sunabilen, öğrencinin hangi bilgiyi nereden nasıl bulabileceğinin yolunu gösteren, günün artlarına uygun bilgi ve teknik donanıma sahip, ufku açık öğretmen

modelidir. (Levendoğlu, 2004) Beden müziği, koro ve ses çalışmaları, temel müzik eğitimi gibi grup çalışmalarını gerektiren kollarda öğretmenin bu alandaki yeterliliği, öğrencilerin sürece uyum sağlamaları ve maddi olanaklar göz önüne alındığında birçok problemle karşılaşılabilmektedir. Bu problemleri en aza indirgemek için izlenmesi gereken yolların ve günümüz teknolojisine uygun projelerin ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından desteklenmesi gerekmektedir. Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan platformlar ve erişime açık olan materyallerin yeterliliği de büyük önem taşımaktadır.

Bu araştırma ile müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde yaşadığı aksaklıkları belirlemek; müzik eğitiminin uzaktan eğitim sürecinde alınan görüş ve öneriler çerçevesinde iyileştirilmesine, uzaktan eğitime yönelik çalışmaların önümüzdeki dönemlerde tekrar uygulamaya konulması halinde müzik derslerinin planlanmasına katkı sağlayacaktır.

1.6. Varsayımlar

Bu araştırma pandemi sürecinden kaynaklanan sokağa çıkma kısıtlamaları, okulların yüz yüze eğitime ara vermesi, araştırmacının da Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde görev yapması, öğretmenlerin ders programlarının görüşme saatlerine uyum sağlamaması veya görüşmelerin görevlerinde aksaklığa sebebiyet vermesi gibi durumlarda görüşme formlarının yüz yüze uygulanmasının güçlüğü sebebi ile,

- a.** Görüşme formlarının problem durumlarına uygun olarak hazırlandığı
- b.** Kadrolu/Sözleşmeli müzik öğretmeni bulunmayan okullarda görevlendirme yoluyla müzik derslerine giren öğretmenlerin de görüşmeye dahil edileceği,
- c.** Katılımcı öğretmenlerin sorulara içtenlikle yanıt verdiği

- d. Kısıtlama süreçlerinde (sokağa çıkma yasağı, uzaktan eğitim vb.) veya öğretmenlerin ders programlarına görüşme saatlerinin uymaması durumunda görüşmelerin sanal ortamda gerçekleştirilerek görüşme onaylarının ses kaydı yöntemiyle alınarak araştırmacı tarafından güvenli bilgisayar ortamında saklanacağı
- e. Yapılan görüşmelerin saptanmak istenen nitelikler için yeterli olacağı varsayılmıştır

1.7. Sınırlılıklar

- Araştırmanın çalışma grubu; 2019-2020 öğretim yılında geçirdiğimiz Covid-19 pandemi süresi boyunca Bartın il merkezinde bulunan, Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul kademesinde görevli, en az 6 ay süre ile uzaktan eğitim yoluyla derslerini sürdüren 20 müzik öğretmeni ile sınırlıdır.
- Araştırmanın veri toplama aracı; Bartın il merkezinde bulunan Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokul kademesinde görev yapan ve en az 6 ay süre ile uzaktan eğitim sürecinde bulunan müzik öğretmenlerine yönelik hazırlanan görüşme formu ile sınırlıdır.
- Yapılacak görüşmeler araştırmacının Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde müzik öğretmeni olarak görev yapması sebebiyle derslerde aksaklığa sebebiyet vermemek ve görevini aksaklığa uğratmamak gerekçesi ile araştırmacının olanakları ve maddi imkânları ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Eğitim: Eğitim, önceden belirlenmiş amaçlara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkinlikler dizgesidir. (Küçükahmet, 2006)

Eğitimde Teknoloji: Öğretimi desteklemek, maliyeti düşürmek ve öğretimi bireyselleştirmek maksadıyla fiziksel bilimlerin teknoloji ürünlerinden yararlanmayı ifade etmektedir.

Müzik Eğitiminde Teknoloji: Müziksel bilgi ve mesajların uzak mesafeler arasında etkileşimli olarak iletilmesini sağlayan araç ve çalışmalar müzik eğitiminde teknolojinin temelini oluşturmaktadır.

Uzaktan Eğitim: Uzaktan eğitim; en yalın tanımıyla öğretici ile öğrencilerin aynı fiziksel ortamı paylaşmaksızın hatta bazı çalışmalarda aynı zaman dilimini de paylaşmadıkları, teknolojik araçların işe koşulması yoluyla eğitim-öğretim-öğrenim çalışmalarının belli bir program çerçevesinde sürdürülmesidir. (Gülner, 2008)

Covid-19: Yeni Korona virüs Hastalığı (COVID-19), ilk olarak Çin'in Vuhan Eyaleti'nde aralık ayının sonlarında solunum yolu belirtileri (ateş, öksürük, nefes darlığı) gelişen bir grup hastada yapılan araştırmalar sonucunda 13 Ocak 2020'de tanımlanan bir virüstdür. (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020)

Pandemi: Pandemiler veya pandemik hastalıklar, bir kıta hatta tüm dünya yüzeyi gibi çok geniş bir alanda yayılan ve etkisini gösteren salgın hastalıklara (epidemilere) verilen genel addır. (Wikipedia)

Yeterlilik: Eğitimde teknoloji açısından Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda görev yapan Müzik öğretmenlerinin sahip olması gereken ve sahip oldukları temel bilişsel ve duyuşsal davranışlar.

Eğitim Bilişim Ağı (EBA): Eğitim Bilişim Ağı ya da kısaca EBA, Türkiye Cumhuriyeti Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan sosyal nitelikli eğitsel elektronik içerik ağı. Bakanlığa bağlı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından tasarlanmıştır ve işletilmektedir. (Wikipedia)

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Uzaktan eğitim süreçlerine yönelik birçok eser yazılıp, araştırmalar yapılmış, bu konu alanını içeren kitapların hemen hepsinde bu süreçte kullanılacak yöntem ve araçlar tanıtılarak bunların eğitimdeki yeri ve önemi hakkında genel bilgiler verilmiştir. Diğer taraftan “eğitim teknolojisi”, “araç-gereç kullanımı” ve uzaktan eğitim sürecinde yaşanabilecek problemlere ilişkin birçok esere de rahatlıkla ulaşılabilmektedir fakat bu bölümde, yazılan kitaplardan ve yapılan araştırmalardan ayrı olarak, müzik derslerinin uzaktan eğitim sürecinde yürütülmesine dair görüşler ele alınmış, eğitimde teknoloji ve müzik eğitimi konularında araştırılmış bazı tez, makale ve bildirilere yer verilmiştir. Aşağıda gerek araştırmalar gerekse çalıştığımız alana değinen ilgili literatür genel hatlarıyla ortaya konmuştur. Bir seçkiden geçirilerek hazırlanmış bu çalışma özetleri, araştırma sahasının tanınması aşamasında önem arz etmektedir.

Yadigar (2010) yaptığı “Uzaktan Eğitim Programlarının Etkinliğinin Değerlendirilmesi başlıklı yüksek lisans tezinde Gazi Üniversitesi bilişim sistemleri uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programının bu programa kayıtlı yüksek lisans öğrencilerinin görüşleriyle uzaktan eğitim sürecinin etkinliğinin değerlendirmesini yapmıştır. Veri toplama aracı olarak literatür taraması ve anket tekniği kullanmış ve araştırma sürecinde konuyla ilgili birçok kaynak ve bu konuda yapılmış araştırmalar incelenerek araştırma projelendirilmiş

ve veri toplama aracı geliştirilmiştir. Veriler ayrı ayrı toplanmış, analiz edilmiş ve elde edilen veriler sonuçta bir araya getirilmiştir. Araştırmanın çalışma evrenini programa devam eden 75 öğrenci oluşturmaktadır. Anket formunu uygulamak için 62 kişiye ulaşılmıştır ve uygulanmıştır. Öğrenciler için hazırlanmış olan anket formu, birinci bölümde 11, ikinci bölümde 33 soru olmak üzere toplam 44 sorudan oluşmaktadır. Elde edilen bilgiler çapraz tablolar ve program hakkında öğrencilerin görüşlerini saptamak amacıyla verilerin frekansları ve yüzdelik dilimleri halinde verilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin büyük bir kısmı gelecekte yine uzaktan eğitim programı tercih edebileceklerini belirtmişlerdir. Öğrenciler programın ön hazırlığı ve amaçlarını olumlu olarak değerlendirirken, dikkate değer bir kısmı da bu konuda sorunlar yaşadığını, programı içerik yönünden yetersiz bulduklarını, öğretim süreçlerini ise olumlu bulduklarını bildirmişlerdir. Öğrenme sürecine etkin katılımının sağlanması ve bir sorunla karşılaştıklarında yardım alabilmeleri konusundaki eksiklik sisteminin en dezavantajlı yönü olarak görünmektedir. Öğrenciler programı uygulamalı dersler, araç gereçler ve kendilerine sağlanan geri dönüt konusunda yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Bu bulgular ışığında ortaya çıkan sonuçlara dayalı olarak önerilere yer verilmektedir.

Ülkü (2018) yazdığı “İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları” başlıklı yüksek lisans tezinde ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını belirlemeyi amaç edinmiştir. Araştırmanın örneklemini 2017 yılında Bolu ili merkezinde yer alan 37 ilkokulda görev yapan 355 (kadın: 206, erkek: 149) sınıf ve branş öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarına ilişkin veriler “Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği” aracılığı ile toplanmıştır. Araştırma bulgularına göre öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarında genel anlamda araştırmacı tarafından belirlenen değişkenlere göre (öğrenim durumu hariç) istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık saptanamamıştır. Ancak az bir farkla da olsa kadın öğretmenlerin tutumu erkek

öğretmenlerin tutumuna göre daha olumlu olduğu görülmüştür. Araştırmanın diğer bir alt problemi olan öğrenim durumu değişkeni açısından ilkökul öğretmenlerinin tutumları anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Bu bağlamda yüksek lisans mezunu öğretmenlerin tutumlarının ön lisans mezunu öğretmenlerin tutumlarına göre olumlu görüşlerinin daha yüksek düzeyde olduğu gözlenirken, uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olup olmama değişkeni açısından ise öğretmenlerin tutumları arasında anlamlı farklılık gözlenmemiştir.

Silva (2021) tarafından yapılan “Çevrimiçi Müzik Öğretimi: Müzik Eğitimcilerinin Uzaktan Eğitim Sırasındaki Deneyimleri” adlı tez çalışmasında Güney Kaliforniya’da geçmişten günümüze sürdürülen enstrümantal müzik geleneğini ve müzik eğitimcilerinin kendi sınıf ve gruplarıyla orkestra/bando çalışmaları gerçekleştirdiği belirtilerek Mart 2020’de ortaya çıkan Covid-19 pandemi sürecinin eğitimde büyük bir etkiye sebep olması gerekçesiyle müzik eğitimcilerinin öğrencilerini meşgul edecek en etkili öğretim stratejilerini, uzaktan eğitim sürecinde enstrümantal müzik çalışmalarında kullanılabilecek çevrimiçi kaynakları ve Covid-19 uzaktan eğitim sürecinde Güney Kaliforniya’daki müzik öğretmenlerinin enstrüman öğretimi sırasında yaşadıkları deneyimleri belirlemek amaçlanmıştır. Araştırmaya ortaokul düzeyinde enstrüman eğitimi veren dört öğretmen katılmıştır. Araştırma online görüşme yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın sonucunda her katılımcının uzaktan eğitim sürecinde zorluk yaşadıkları, katılımcıların teknolojiyi kullanma konusunda kendilerini geliştirdikleri, öğrencilere faydalı ve etkili içerik olarak dinleme etkinliklerinin, beste yapma etkinliklerinin sunulabileceği ve öğrencilerin bu süreçte meşgul etme amacıyla çevrimiçi ustalık sınıflarına katılmaya teşvik edilebileceği belirlenmiştir. Öğrencileri meşgul edecek ve enstrümantal müzik çalışmalarında kullanılabilecek kaynaklar ise Kahoot, Blooket eğitim teknolojisi kaynakları olarak belirlenmiştir. Ayrıca katılımcılar, öğrencilerin ev yaşamlarının öğrencilerin nasıl önemli bir rol oynadığını ortaya koymuş ve bu süreçte öğrenciye karşı teşvik edici olumlu dil kullanımının faydalı olacağını belirtmişlerdir.

Gülcü, Solak, Aydın ve Koçak (2013) tarafından yapılan “İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri” adlı çalışmada hedef kitleler üzerinde oluşturulmak istenen bu nitelikli ve kalıcı eğitim sürecini bilişim teknolojilerinin katkı payını daha yüksek tutmaya yönelik çözüm önerileri sunularak en verimli düzeye ulaştırmak amaçlanmıştır. Sonuca ulaşmak için veri toplama aracı olarak anket kullanılmıştır. Elde edilen verilerin analiz sonucunda BT (Bilişim Teknolojileri) sınıflarının diğer öğretmenlerle paylaşılması nedeniyle bilgisayar laboratuvarının yoğun olması, bilgisayarların sayıca yetersiz olması, internet bağlantısının yavaş olması, eğitim sürecinde kullanılacak uygun içerikli web sayfalarının bulunmaması, eğitimsel yazılımların yeterli sayıda olmaması, eğitimsel yazılımların alınması için yeterli maddi kaynağın bulunmaması, öğretmenlerin bilgisayar ve internet teknolojileri konusunda temel bilgi ve beceriye sahip olmamaları, bilgisayar ve internet teknolojilerinin eğitimde kullanımı konusunda yeterli bilgiye sahip olunmaması, öğretmenler ve yöneticiler için bilgisayar ve İnternet teknolojileri ile ilgili yeterli hizmet içi eğitim olanaklarının olmaması öğretmenleri derslerinde bilişim teknolojileri kullanımı konusunda sınırlayan başlıca nedenler olarak belirlenmiştir.

Önder ve Yıldız (2015) yaptıkları “Müzik uygulamalarında tablet bilgisayar (iPad) kullanımı” başlıklı çalışmalarında, müzik uygulamalarında tablet bilgisayar (iPad) kullanımına ilişkin bilgilere ve iPad ile müzik yapmada kullanılan donanımlar ile farklı kategorilerdeki belli başlı müzik yazılımlarına (uygulamalar) yer vermeyi amaçlamışlardır. Araştırma için gerekli verilerin toplanmasında kaynak taraması modeli kullanılmıştır. Çalışmada, iPad ile müzik yapmak için kullanılan donanımlar (ses/MIDI arabirimleri, mikrofonlar, MIDI klavyeler, dock istasyonları, mikserler, DJ kontrol üniteleri, iPad uyumlu ses kartları) ve yazılımlar (sanal enstrümanlar, çok kanallı ses kayıt uygulamaları, nota yazım uygulamaları, müzikal bilgi ve becerileri geliştirmeye yönelik uygulamalar, müzikal oyunlar ve birtakım yardımcı yazılımlar) detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Bu çalışma, mobil müzik alanında çalışma yapacak kişilere ve tablet bilgisayar teknolojisini

müzik eğitiminde kullanmak isteyen eğitimcilere kaynak oluşturması bakımından önem taşımaktadır.

Johnson (2017) yaptığı “Çevrimiçi Müzik Öğretimi: Çevrimiçi Ortama Geçişte Pedagojik Yaklaşım Değişikliği” adlı çalışmasında eğitim teknolojisinin gelişiminden bahsederek lisans düzeyinde öğretim elemanlarının pedagojik pratikten çevrimiçi pedagojik yaklaşımlara geçiş sürecini ele alarak bir Amerikan Üniversitesi müzik bölümündeki öğretim kadrosunun çevrimiçi müzik eğitimi açısından pedagojik yaklaşım süreçleri hakkında bilgi edinmeyi amaçlamıştır. Bir olay incelemesi formunda hazırlanan bu çalışma, çevrimiçi müzik öğretimi hakkındaki algıların çeşitliliğini ve etkisini vurgulamaktadır. Araştırmaya toplam 7 öğretim elemanı katılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda tüm öğretim elemanlarının çevrimiçi müzik eğitiminde pedagojik yaklaşımlarını değiştirdikleri, öğretim elemanlarının çevrimiçi müzik eğitiminde varlık, bilişsel varlık ve sosyal varlık ve sosyal-yapılandırmacı kavramlarını içerisinde barındıran bir yaklaşım önerdikleri tespit edilmiştir. Ayrıca çıkarımlar arasında pedagojik yaklaşımların benimsenmesi ve departman/kurumsal seviyelere uygun şekilde bireysel olarak ele alınması gerektiği de bulunmaktadır.

Orhan ve Öztosun Çaydere (2021) yaptıkları “Türkiye’de Uzaktan Eğitimde Müzik Alanında Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi” adlı çalışmalarında yapılmış araştırmaların yapılacak yeni araştırmalara ışık tutacağı düşüncesiyle Türkiye’de uzaktan eğitimde “müzik alanında” yazılmış lisansüstü tezlerin incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda, uzaktan eğitime yönelik yapılmış lisansüstü tezlerin 2017-2021 yılları arasında yapıldığı, kuruluş tarihi eski olan köklü üniversitelerde yapıldığı, tezlerde kullanılan kaynakların çeşitliliği ve yabancı kaynak kullanımı konuları ele alınarak yabancı kaynak kullanımının sayısal açıdan benzerlik göstermediği, tezlerde en çok yararlanılan kaynağın makale, en az yararlanılan kaynağın ise bildiri olduğu tespit edilmiştir.

Topalak (2021) yazdığı “Müzik Öğretmenlerinin Bakış Açısından Pandemi Döneminde Online Eğitim” adlı araştırma makalesinde araştırmanın müzik öğretmenlerinin pandemi dönemi online eğitim ortamlarına yönelik görüşlerinin ne yönde olduğunu incelemek ve online eğitim sürecinde yaşadıkları eğitimin görünümünü belirlemek amacı ile yapıldığını belirtmiştir. Nitel araştırma desenlerinden durum çalışması prensipleri ile yürütülen bu çalışmada çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme ile belirlenmiş ve on iki katılımcı ile gerçekleştirilmiştir. Veriler yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığı ile elde edilmiş ve içerik analizine tabi tutularak sonuçlandırılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların teknolojik yönden yürütülen programdan kaynaklanan senkron hataları, cihazlara ulaşma, alt yapı ve internet erişiminde tüm eğitim paydaşlarının sorun yaşadığı, öğrencilerin derslere katılımının çok az olduğu, öğrenmeyi ölçmede eksiklik hissettikleri, uygulamaya yönelik konuları derslerine katamadıkları, ancak teknolojik becerilerinin arttığını, dijital içerikleri öğrenme etkinliklerine katmada gelişme hissettikleri, gelecekte online eğitimin olacağını düşündükleri tespit edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre internet alt yapılarının güçlendirilmesi, ihtiyaç sahibi öğrencilerin ve öğretmenlerin belirlenerek cihaz desteğinin sağlanması, öğretmenlere konu ile ilgili hizmet içi kurslar düzenlenmesi önerilmiştir.

İnal, Sakarya ve Zahal (2021) yaptıkları “Covid-19 Pandemi Döneminde Eba Platformunda Gerçekleştirilen Müzik Derslerine İlişkin Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmalarında Covid-19 pandemisi sürecinde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) üzerinden yapılan uzaktan müzik eğitimi uygulamalarına ilişkin müzik öğretmenlerinin görüşlerinin belirlenmesi ve bu süreçte verilen müzik eğitiminin genel görünümünün bu görüşler aracılığıyla ortaya konmasını amaçlamışlardır. Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubu, Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) bünyesinde devlet okullarında çalışan ve çevrimiçi ders yapan 15 müzik öğretmeni olarak belirlenmiştir. Çalışma, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması desenindedir. Veriler, görüşme tekniği ile Covid-19 pandemisi nedeniyle okulların uzaktan eğitime geçtiği 2019-2020 eğitim-öğretim yılının II. döneminde

toplanmıştır. Araştırmanın verilerinin çözümlenmesi aşamasında içerik analizi tekniği uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, müzik öğretmenlerinin büyük bir kısmının uzaktan eğitim konusunda deneyimi olmadığı ve bu yeni duruma uyum süreci yaşadıkları, yüz yüze eğitimin müzik eğitimine daha uygun bir sistem olduğunu ancak yaşanan pandemi sürecinde yapılan uzaktan eğitim uygulamasının gerekli olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Müzik öğretmenlerinin dersleri etkinlik temelli bir biçimde gerçekleştirdikleri, öğretim materyali olarak çoğunlukla video ve ses dosyası kullandıkları görülmüştür. Öğretmenlerin; derslerde ortaya çıkan internet, cihaz, bağlantı sorunlarının ve öğrencilerin ders esnasında kamera kullanmamalarının sınıf yönetimini olumsuz etkilediği görüşünde yoğunlaştıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca kapanma sürecinin, öğretmenlerin kendilerini mesleki bakımdan geliştirebilmeleri için daha çok zaman kazandırdığı, öğrencilerin derslere katılımının ise genel olarak düşük düzeyde olduğu görüşlerine ulaşılmıştır.

Kuyubaşoğlu ve Kılıç (2019) yaptıkları “Ortaokul Öğretmenlerinin Görüşlerine Göre Eğitimde Bilişim Ağı (Eba) Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi” adlı çalışmalarında ortaokul öğretmenlerinin EBA kullanım düzeylerinin belirlenmesini ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesini amaçlamışlardır. Araştırmada tarama deseni türlerinden kesitsel araştırma deseni kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Hatay İli İskenderun İlçesinde görev yapan 85 ortaokul öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada kullanılan nicel veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “EBA (Eğitimde Bilişim Ağı) Kullanımı Anketi” ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre, EBA kullanım düzeyinin yüksek seviyede olduğu tespit edilmiştir. Çeşitli değişkenler açısından değerlendirilen bulgular açısından bakıldığında ise, cinsiyet açısından 4 maddede kadınlar lehine 1 maddede ise erkekler lehine görüşlerde farklılık olduğu; kıdem açısından bakıldığında ilk 14 maddede 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler arasında farklılık olduğu ve branş açısından 14. Madde hariç farklılık olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, konuya ve amaçlara uygunluğu ve mevcut durumun olduğu gibi belirlenmesi nedeniyle nitel araştırma yöntemlerinden betimsel bir araştırmadır. Araştırma müzik derslerinin pandemi sürecinde uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesi sırasında beklenen verimliliğe genel bir bakış içerdiğinden uzaktan eğitim sürecinde dersi yürüten müzik öğretmenlerine yönelik görüşme formu oluşturulmuştur. Araştırmada müzik öğretmenlerinden görüş alınırken nitel veri toplama araçlarından yarı yapılandırılmış görüşme formunun kullanıldığı görüşme türü kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği, yapılandırılmış görüşme tekniğinden biraz daha esnektir. Bu teknikte, araştırmacı önceden sormayı planladığı soruları içeren görüşme protokolünü hazırlar. Buna karşın araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorularla görüşmenin akışını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarını açmasını ve ayrıntılandırmasını sağlayabilir. Eğer kişi görüşme esnasında belli soruların yanıtlarını başka soruların içerisinde yanıtlamış ise araştırmacı bu soruları sormayabilir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniği sahip olduğu belirli düzeyde standartlık ve aynı zamanda esneklik nedeniyle eğitim-bilim araştırmalarına daha uygun bir teknik görünümü vermektedir. (Türnüklü, 2000)

3.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırma Bartın il merkezinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı, ortaokul kademelerinde görevli 20 müzik öğretmeninden oluşan bir çalışma grubunu kapsamaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formları hazırlanarak veriler elde edilmeye çalışılmıştır. Görüşme formları konuyla ilgili literatür taraması yapılarak oluşturulmuş ve problem durumu ile bütünleştirilmiştir. Konuyla ilgili yazılı kaynaklar (tez, makale, kitap, bildiri) taranarak konu alt başlıklarının birbiriyle uyum içerisinde olması ve görüşme sorularının problem durumuyla bütünleştirilmesi planlanmıştır. Görüşme formları pilot olarak seçilmiş küçük bir gruba test edildikten sonra eksiklikleri giderilerek araştırmanın örneklemini oluşturan 20 müzik öğretmenine uygulanarak veriler elde edilmiştir.

3.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Görüşme formlarından elde edilen bilgiler analiz edilerek gruplandırılmaya çalışılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin bulgu ve yorumlara yer almaktadır. Araştırma için hazırlanmış görüşme formundan elde edilen bulgular ve verilere göre araştırmanın sonuçları yorumlanmıştır. Görüşmeler; Bartın ili Merkez ilçesinde Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı ortaokullarda görev yapmakta olan 20 müzik öğretmeni ile yapılmıştır. Öğretmenlere K1, K2, K3 gibi görüşmede yapılan sıraya göre isimler verilmiş ve bu isimlerle beyan ettikleri fikirler açıklanmıştır. Alt problemlere yönelik sorulan sorulara karşılık alınan cevaplar bir bütün haline getirilerek alt problem cümlelerine yönelik temel bir görüş içerecek şekilde gruplandırılmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde öğretmenlere “Uzaktan eğitim sürecinde ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanılmasındaki yeterlikleri hangi düzeydedir?” alt problemine yönelik sorular yöneltilmiştir.

Aynı zamanda uzaktan müzik eğitimi konusunda süreç öncesi ve süreç sonrası deneyimlerinin olup olmadığı, öğretmenlerin uzaktan eğitim yöntemine uyum sağlama sürecini nasıl değerlendirdikleri ve bu konuda süreç öncesi verimliliği artırmak amacıyla ne gibi çalışmaların yapılması gerektiği sorularına cevap aranmıştır.

Tablo 1

Öğretmenlerin Pandemi Süreci Öncesi Uzaktan Eğitim Konusundaki Deneyim Durumları

Deneyim Durumları	Katılımcı Öğretmenler	f	%
Deneyimi Olan Öğretmenler	K2, K6	2	10
Deneyimi Olmayan Öğretmenler	K1, K3, K4, K5, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20	18	90
	<i>n</i>	20	100

Tablo 1’de öğretmenlerin süreç öncesinde uzaktan eğitim konusundaki deneyim durumlarına ilişkin dağılımlarına yer verilmiştir. Tablo incelendiğinde pandemi süreci öncesinde araştırmaya katılan 2 katılımcının uzaktan eğitim veya müzik eğitimi konusunda pandemi süreci öncesinde deneyimlerinin olduğu, 18 katılımcının ise uzaktan eğitim ve müzik eğitimi konusunda pandemi süreci öncesinde herhangi bir deneyimlerinin olmadığı görülmektedir.

Tablo 2

Öğretmenlerin Süreç Öncesi ve Sonrası Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Eğitimi ve Uzaktan Eğitime Yönelik Eğitim Desteği (Ders, Seminer, Kurs, Hizmet içi Eğitim vb.) Alma Durumları

Destek Alma Durumları	Katılımcı Öğretmenler	f	%
Destek Alan Öğretmenler	K1, K2, K5, K6, K8, K10, K16, K17	8	40
Destek Almayan Öğretmenler	K3, K4, K7, K9, K11, K12, K13, K14, K15, K18, K19, K20	12	60
	<i>n</i>	20	100

Tablo 2’de öğretmenlerin süreç öncesi ve sonrası uzaktan eğitim sürecinde müzik eğitimi ve uzaktan eğitime yönelik eğitim desteği (ders, seminer, kurs, hizmet içi eğitim vb.) alma durumlarına ilişkin dağılımları gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde araştırmaya katılan 8 katılımcının uzaktan eğitim süreci öncesi veya sonrası uzaktan eğitim ve müzik eğitimine yönelik eğitim desteği aldığı, 12 katılımcının ise uzaktan eğitim süreci öncesi veya sonrası uzaktan eğitim ve müzik eğitimine yönelik eğitim desteği almadığı görülmektedir.

K1: “Süreç öncesinde herhangi bir deneyimim olmadı ancak süreç ve süreç sonrası verilen eğitimlerden faydalandım. Diğer derslere oranla uzaktan eğitimde müzik derslerine yönelik yeterli platform yoktu. Yeterli materyal olduğunu düşünmüyorum. Teknik donanımlar konusunda yaşla orantılı olarak ileri yaştaki öğretmenlerin bu uygulamaları kullanmakta yeterli olduklarını düşünmüyorum. Bu konuda öğretmenlere süreç ile ilgili yeterli bilgi verilebilirdi. Örneğin uzaktan eğitime yönelik eğitim seminerleri verilebilirdi. Sonuçta hazırlıksız bir şekilde herkes bir anda kamera karşısında eğitim vermeye başladı”

K2: Süreç öncesinde kendi aldığım uzaktan eğitim kursları oldu ancak öğretici olarak deneyimim olmadı. Ancak süreç sonrasında uzaktan eğitime yönelik eğitimlerden faydalandım. Öğretmenlerin genel olarak teknik donanımları kullanma konusunda orta düzeyde olduklarını düşünüyorum. İlk etapta biraz zorlandık ancak süreç ilerledikçe öğretmenler ve öğrenciler sürece uyum sağladılar. Materyal eksikliklerinin süreç öncesinde giderilmesi ve zorunlu eğitimlerle uzaktan eğitim konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi iyi olabilirdi.”

K3: Herhangi bir deneyimim olmadı. Desteklerden faydalanmadım. Yaştan bağımsız olarak öğretmenlerimizin bu konuda yeterli olduklarını düşünüyorum. Başka branşlarda yaşla bağlantılı olarak yetersiz gördüğüm meslektaşlarım oldu. Ben kendi adıma sürece rahatlıkla uyum sağladım. Ülke olarak ilk defa böyle bir süreç yaşadık. Öncesinde bir

eylem planımızın olması sürecin daha rahat geçmesini sağladı. Sene başlarında bu duruma yönelik çalışmalar ve planlamalar sürekli olarak yapılmalıdır.”

K4: Süreç öncesinde deneyimim ve aldığım herhangi bir destek olmadı ancak bilgisayar kullanımını konusunda bilgi sahibi olduğum için sıkıntı yaşamadım. Süreç başında problemler yaşandı ancak süreç ilerledikçe hemen hemen herkes adapte olmuştur diye düşünüyorum. Uzaktan eğitim sürecine yönelik tanıtım videoları ve eğitimler verilebilirdi. Özellikle ileri yaştaki öğretmenlerimizin bu konuda çok sıkıntı yaşadıklarını düşünüyorum.

K5: Süreç öncesinde herhangi bir deneyimim olmadı fakat süreç sonrasında resen atamalarla aldığımız seminer ve hizmet içi eğitimler oldu. Bunlardan faydalandım. Süreç boyunca uzaktan eğitime adapte olduğumuzu düşünüyorum. Zaruri bir şekilde pandemi sürecinde uzaktan eğitim sistemine uyum sağladık. Süreç öncesinde bu konuda bir çalışma yapılması ütopyik olurdu çünkü pandemi birdenbire ortaya çıktı. Süreç içerisinde yapılması gereken şeyler vardı ve bunları zümre öğretmenlerimizle bir araya gelerek yaptık.

K6: “Süreç öncesinde bireysel enstrüman eğitimi konusunda deneyimim oldu. Müzik öğretmenlerinin teknik donanım ve ekipmanları yeterli düzeyde kullandıklarını ve süreç ilerledikçe öğretmenlerin elindeki imkanlarla en iyi şekilde derslerini gerçekleştirmeye çalıştıklarını düşünüyorum. Süreç sonrası uzaktan eğitime yönelik aldığım hizmet içi eğitimler oldu. Tahmin edilemez boyutta bir süreç olduğu için öncesinde önlemler alınabilir miydi emin değilim. Ancak teknoloji çağında olduğumuzu düşünürsek sadece salgı, afet gibi durumlarda değil günlük hayatta da uzaktan eğitimin hayatımızın bir parçası olması gerekiyor. Bu şekilde düşünürsek verimliliği arttırmak için süreç öncesinde uzaktan eğitim ile ilgili çoktan yol kat etmiş ve gereken eğitimleri almış olmamız gerekiyordu. Sonuçta bir eğitimci eğitimin tüm uygulanış biçimleri hakkında yeterli donanıma sahip olmalıdır. Bu sebeple öğretmenlerin zaten bu konu hakkında gereken eğitimleri almış olmaları süreçten çok öncesinde sağlanmalıydı.”

K7: “Herhangi bir deneyimim olmadı. Öğretmenleri imkanları doğrultusunda bu süreçte teknik donanımları kullanma konusunda yeterli bulmuyorum. Süreç öncesi veya sonrasında uzaktan eğitime yönelik herhangi bir kurs veya seminerden faydalanmadım. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından alternatif eğitimler belki sunulmuş olabilir fakat zorunlu olarak böyle bir destekten faydalanmadım. Uzaktan eğitim süreci bir anda başladığı için süreç öncesinde altyapımız yoktu. Verimliliği arttırmak için süreç öncesi zorunlu eğitimler verilebilirdi.”

K8: “Süreç öncesinde herhangi bir deneyimim olmadı ancak süreç sonrasında uzaktan eğitim konulu seminerlerden faydalandım. Bence bu süreçte öğretmenler imkanları doğrultusunda yeterliydi ancak uzaktan eğitime uyum sağlama süreci sıkıntılıydı. Bu süreci ön görmek mümkün değildi ama zaten teknoloji çağında olduğumuz için örneğin bilgisayar kullanımına yönelik eğitimlerin yapılması faydalı olabilirdi.”

K9: “Süreç öncesinde herhangi bir deneyimim olmadı fakat Bilişim Teknolojileri öğretmenimiz okul içerisinde bizlerle etkileşime geçerek destek olmaya çalıştı. İmkanlar konusunda teknik donanımları kullanabiliyoruz ancak öğretmenlerin bu konuda yeterli olduğunu düşünmüyorum. İlk başlarda sürece uyum sağlayamadık çünkü bir kopukluk oldu. Öğrencilerden derslere katılmayanlar veya erişemeyenler vardı. İnternet kbağlantısı konusunda aksaklıklar meydana geldi. Süreç ilerledikçe uyum sağlamamız kolaylaştı. Bu problemlerin sürecin aniden ortaya çıkmasından kaynaklandığını düşünüyorum. Örneğin süreç ilerledikten sonra EBA destek merkezlerinde öğrencilerin derslere katılım sağlayabileceği söylendi. Bunun daha erken planlanması ekipman ve bağlantı problemi olan öğrencilerin geri kalmasını engelleyebilirdi. “

K10: “Süreç öncesinde herhangi bir deneyimim olmadı ancak süreç sonrasında hizmet içi eğitimlerden faydalandım. Öğretmenleri teknik donanımları yeteri kadar kullanabildiklerini, süreç başında uyum sağlama konusunda zorlansalar da süreç ilerledikçe adapte olduklarını düşünüyorum. Yeni jenerasyonun bu konuda daha iyi olduğunu söyleyebilirim ancak daha tecrübeli öğretmenlerimizin böyle br sistemle ilk defa

karşılaştıkları için zorlandıklarına inanıyorum. Uzaktan eğitimde süreç ilerledikçe herkesin uyum sağlamaya başladığını düşünüyorum. Süreç öncesinde verimliliği arttırmak için EBA ve Zoom uygulamalarının kullanımı konusunda eğitimler verilebilirdi.”

K11: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Öğretmenlerin teknik donanımları kullanma konusunda yeterli olduklarını düşünmüyorum. Uzaktan eğitime bir anda geçtiğimiz için hepimizde bir bocalama oldu.Tabi ki bilgisayar kullanmayı biliyoruz ama daha etkili bir şekilde kullanabilmemiz için bir eğitim alabilirdik. Uzaktan eğitime yönelik herhangi bir destekten faydalanmadım. Elimizden geldiğince verimli olmaya çalıştık, plansız gelişen bir süreç olduğu için öncesinde şunlar yapılmalıydı diyemem ama en azından pandemi olmasa da uzaktan eğitim konusunda bilgi sahibi olmamız gerekiyordu. Teknoloji çağındayız ve okul zamanları dışında da uzaktan eğitimi ekstra olarak kullanmalıyız. Kendi adıma uzaktan eğitim sürecine uyum sağlama konusunda problem yaşamadım.”

K12: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanmaları konusundaki yeterlikleri ile ilgili bir fikrim yok. Kendi adıma üniversitede öğrendiğim bilgilerden faydalanarak yeterli düzeyde bu donanımları kullanabildim. Süreç ile ilgili herhangi bir destek almadım. Pandemi süreci beklenmedik şekilde geliştiği için başlarda afalladık ancak süreç ilerledikçe uyum sağlayabildiğimizi düşünüyorum. Dolayısıyla önceden şunlar yapılmalıydı diyemem ancak ilerleyen dönemler için uzaktan eğitime yönelik eğitimler verilebilir.”

K13: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerini teknik donanımları kullanma konusunda yeterli buluyorum. Bireysel olarak da herhangi bir sıkıntı yaşamadım bu konuda. Uzaktan eğitim sürecinde herhangi bir eğitim verilmedi. Bu tür desteklerden faydalanmadım. Genç öğretmenlerimiz ve bilgisayarı iyi kullanabilen öğretmenlerimiz bu konuda sıkıntı yaşamadılar ancak orta yaş ve üstü öğretmenlerimizin bu konuda daha çok zorlandıklarını düşünüyorum. Bunun için uzaktan eğitimde kullanacağımız tüm uygulamalara yönelik eğitimler verilebilirdi.”

K14: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Bilgisayar kullanımına yönelik daha önceden eğitim alan öğretmenlerimizin kendi imkanları doğrultusunda teknik donanımları kullanma konusunda yeterli olduklarını düşünüyorum. Uzaktan eğitim sürecinde eğitim anlamında herhangi bir destek almadım. Müzik dersleri teoriden çok pratik ve uygulama isteyen bir ders. Çalıştığımız yaş gruplarında sürekli teori bazlı eğitim bir süre sonra sıkıcı hale gelebiliyor. Bu sebeple uyum sağlama konusunda yaşanan olumsuzluklar motivasyonu düşürdü. Bazı ülkelere baktığımızda uzaktan eğitim pandemi sürecinden önce de yaygındı. Dolayısıyla süreç öncesinde öğretmenlere zorunlu eğitimler verilebilirdi.”

K15: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenleri için genel olarak fikrim yok fakat kendi adıma bu teknik donanımları elimden geldiğince kullandım, arkadaşlarımdan destek aldım ve öğrenilmeyecek bir şey olduğunu düşünmüyorum. Herhangi bir kurs, seminer vb. desteklerden faydalanmadım. Uzaktan eğitimin müzik dersleri için uygun olduğunu düşünmüyorum bu sebeple uyum sağlamakta güçlük çektik. Verimliliği arttırmak için süreç başında ne yapacağımızı tam olarak bilemediğimizden dolayı bir takım materyallerin hazırlanarak bizlere ulaştırılmasını istedim.”,

K16: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Kısmen yeterli olduklarını düşünüyorum. Teknik donanım konusunda sıkıntı yaşayan öğretmenlerimiz imkanları doğrultusunda yeterli olamıyorlar. Süreç öncesinde sınıf yönetimi, Orff çalgılarının kullanımı ve beden perküsyonu seminerlerine katıldım. Süreç sonrasında da uzaktan kurslar devam ettikçe katılmaya devam ediyorum. Uzaktan eğitime bir anda geçtiğimiz için öncesinden bir çalışma olmadı. İlk bir iki hafta uyum sağlama konusunda tüm branşlarda programları kullanma ve adapte olma konusunda sıkıntı yaşandığını düşünüyorum. Süreç aniden geliştiği için öncesinde şunlar yapılmalıydı diyemem. Ancak öğretmenlerin etkileşimde bulunacağı bir portföy olması iyi olabilirdi.”

K17: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanma konusunda yeterli olduklarını düşünüyorum. Süreç sonrasında Milli Eğitim

Bakanlığı'nın uzaktan eğitim sürecine yönelik hizmet içi eğitimlerinden faydalandım. Kesinlikle aniden uzaktan eğitime geçilmemeliydi, süreç öncesinde neler yapacağımızla ilgili eğitimler verilmeliydi.”

K18: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları imkanları doğrultusunda yeteri kadar kullanabilirdiklerini düşünüyorum. Uzaktan eğitime yönelik herhangi bir eğitimden faydalanmadım. Öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecine uyum sağladıklarını düşünüyorum sadece ders kapsamalarını daralttılar. Zorlandıklarını düşünmüyorum. Uyum sağlama konusunda bir problem olduğunu düşünmediğim için öneri konusunda fikrim yok.”

K19: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanma konusunda yeterli ve bir adım önce olduklarını düşünüyorum. Üniversitelerde (Eğitim Fakültelerinde) aldığımız gerek nota yazım programları gerekse teknolojik ekipmanlara dayalı dersler bu ekipmanları daha rahat kullanmamızı sağladı. Uzaktan eğitim konusunda okul idaresi tarafından gönderilen içerik ve videolardan faydalandım. Süreç aniden geliştiği için, kullanılan programlara yönelik bir seminer ya da eğitim verilmediği için öğretmenlerin ve öğrencilerin uyum sağlayamama sıkıntıları oldu. Süreç öncesinde uzaktan eğitimde kullanılacak programların nasıl kullanılacağına yönelik zorunlu bir eğitim verilmeliydi.”

K20: “Süreç öncesinde deneyimim olmadı. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanma konusunda imkanları doğrultusunda yeterli olduklarını düşünüyorum. Uzaktan eğitim süreciyle ilgili herhangi bir destek almadım. Sürecin aniden gelişmesi sebebiyle öğretmenlerin sürece uyum sağlamakta zorlandıklarını düşünüyorum. Süreç öncesinde kullanılacak uygulamaların içerikleri ve uzaktan eğitim yöntemiyle ilgili zorunlu eğitimler verilebilirdi. “

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen “Uzaktan eğitim sürecinde ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanılmasındaki yeterlikleri

hangi düzeydedir?” alt problemine yönelik sorulara alınan cevapların oranları doğrultusunda öğretmenlerin uzaktan eğitim konusunda süreç öncesi ve sonrası deneyimlerinin olmadığı ve bu konuda herhangi bir destek almamaları sebebiyle adaptasyon problemi yaşadıkları, müzik öğretmenlerin teknik donanım ve ekipmanları yeterli düzeyde kullanabildikleri, bu sorunların çözüme kavuşması için uzaktan eğitim süreci, canlı derslerde kullanılacak programların tanıtımları ile ilgili zorunlu eğitim ve seminerlerinin verilmesi gerektiği bulgularına ulaşılmıştır.

4.2 İkinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde katılımcılara “Müzik eğitiminin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilmesi sırasında meydana gelen teknik aksaklıklar, diğer problemler ve etkiler nelerdir?” alt problemine ilişkin sorular yöneltilmiştir. Bununla birlikte öğrenci ve öğretmenlerin derslerini gerçekleştirirken yaşadığı teknik problemleri ve süreç boyunca yaşadıkları fiziksel/psikolojik etkileri saptamak ve ortaya çıkan problemlere karşı izledikleri çözüm yollarını öğrenmek amacıyla sorular sorulmuştur.

Tablo 3

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Öğretmen veya Öğrenci Kaynaklı Teknik Problem Yaşama ve Fiziksel/Psikolojik Etkilerle Karşılaşma Durumları

		f	%
Problem Durumları			
Öğrenci veya Öğretmen Kaynaklı Teknik Problem Yaşayan Öğretmenler	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20	20	100
Fiziksel/Psikolojik Olumsuz Etkiyle Karşılaşan Öğretmenler	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K17, K18, K19, K20	20	100
Psikolojik Olumlu Etkiyle Karşılaşan Öğretmenler	K1, K5, K7, K10, K13	5	25
<i>n</i>		20	100

Tablo 3’te öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde öğrenci veya öğretmen kaynaklı teknik aksaklık yaşama durumlarıyla birlikte öğretmenlerin uzaktan eğitim sürecinde fiziksel/psikolojik olumlu ve olumsuz etkilerle karşılaşma durumlarına ilişkin dağılımları gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde 20 katılımcının tamamının öğrenci veya öğretmen kaynaklı teknik problemler ile karşılaştıkları, 20 katılımcının tamamının en az 1 fiziksel veya psikolojik olumsuz etkiyle karşılaştıkları, 5 katılımcının ise psikolojik olumlu etkiyle karşılaştıkları görülmektedir.

Teknik aksaklıklar öğrenci veya öğretmen kaynaklı bağlantı hataları, ekipman eksikliği, elektrik kesintisi ve internet erişimi olarak belirtilmiştir. Fiziksel olumsuz etkiler arasında uzun süre ekran başında kalmaya bağlı göz yorgunluğu, bel ve sırt ağrıları ve tek taraflı anlatımdan kaynaklı boğaz ağrıları bulunmaktadır. Psikolojik olumsuz etkiler uzaktan eğitim sürecine ani ve hazırlıksız bir şekilde geçilmesinden kaynaklı adaptasyon sorunları, öğretmenin kendini mesleki açıdan yetersiz hissetmesi, sürekli ev ortamında bulunmaktan kaynaklanan tembellik ve sosyalleşememe, ev ortamının canlı ders açısından uygun olmaması ve canlı ders saatlerinin evdeki görev ve sorumlulukları yerine getirme açısından uygun olmamasından kaynaklanan motivasyon düşüklüğü olarak belirtilmiştir. Psikolojik olumlu etkiler arasında ise teorik konuların rahatlıkla işlenebilmesinden ve en azından okullardan ve öğrencilerden tamamen uzak kalmama düşüncesinden kaynaklanan mutluluk hissi bulunmaktadır.

K1: “Evet özellikle bağlantı problemini çokça yaşadım, öğrencilerimin bağlantı sorunu yaşayabileceği bir bölgede görev yapıyorum. Bu yüzden dersleri işlemem zorlaştı. Müzik dersleri benim için yüz yüze bile çok zorlanılan bir ders iken uzaktan eğitim ile verilirken daha zor bir hal aldı. Olumlu yanı katılım oranı az olduğu için enstrüman eğitimi verdiğim öğrencilerle birebir ders yapmış gibi olduk. Bu motivasyonumuzu arttırdı. Olumsuz olarak herkes derse katılım sağlayamadığı için bu öğrenci grubunda motivasyon eksikliği oluştu. Eve kapandık ve sürekli bilgisayara baktığımız için bir süre sonra fiziksel olarak da olumsuz etkilenmeye başladık. Okulda akıllı tahta kullanımı çok rahatlatıyordu ancak evde

her şeyi bilgisayardan yapmaya çalıştık. Evden çalıştığımız dönem ders programları geniş zaman dilimlerine yayıldı. Geç saatlere kadar ders yaptığımız zamanlar oldu. Herhangi bir çözüm üretemedim, özellikle bağlantı hatası sebebiyle problem yaşadığım için elimden bir şey gelmedi.”

K2: “Öğrenci açısından bağlantı hatası çok oldu. Kendi açımdan herhangi bir aksaklık yaşamadım. Öğrenciler taşınmalı oldukları ve civar köylerde ikamet ettikleri için bu bölgelerde bağlantı konusunda çok sıkıntı yaşadılar. Uzun süre ekran başında kalmak ve yüz yüze eğitimden bu sisteme geçiş yapmak biraz motivasyonumuzu düşürdü. Bağlantı sorununu çözebileceğimiz öğrencilere yardımcı oldum, derse katılım sağlayamayan öğrencilerle farklı yollardan iletişim kurarak derslerle ilgili gerekli içerikleri ulaştırdım.

K3: “Evet, köy okulunda çalıştığım için hitap ettiğim öğrenci kitlesinde bağlantı hataları hat safhadaydı. Devam, devamsızlık kaygısı olmadığı için bağlantı sıkıntısı olmayan öğrenciler de katılım sağlamadılar. Ben bireysel olarak bağlantı hatası yaşamadım. Öğrencilerle yüz yüze olmanın tatminini yaşayamadım. Canlı dersler sınıf ortamı hissi vermiyordu. Bu olumsuz psikolojik bir etkiydi. Fiziksel olarak evden çalışmak ne kadar avantajlı gözükse de evin gündelik bir trafiği var ve iş ortamını eve taşımak zor durumları beraberinde getiriyordu. Örneğin okuldaki ders programım canlı ders sürecinde de aynıydı. Ancak ders programımdn memnun değildim. Ders, boşluk, ders tarzında bir programdı ve bu durum motivasyonumu düşürüyordu. Daha çok evden çalışmaya yönelik dersli toplu programlar hazırlanabilirdi. Okullarda ve il/ilçe zümre toplantılarında süreçle ilgili değerlendirmeler yaptık ancak problemler hemen çözüme kavuşturulabilecek problemler değildi. Henüz bu aksaklıkların çözüme kavuştuğunu düşünmüyorum.”

K4: “Evet, senkronizasyon problemi ve verilerin geç iletilmesi gibi sorunlar yaşadım. Koro, şarkı öğretme gibi uygulamaları bu sebeple yapamadım. Katılımın düşük olması sebebiyle derslere adapte olmakta güçlük çektim. Aynı konuları sürekli tekrar etmek durumunda kaldım. Fiziksel olarak sürekli bilgisayar başında durmak ve ekrana bakmak

olumsuz etkiledi. Akşam geç saatlerde ders yaptığım oldu, programdaki aksaklıklar beni oldukça zor durumda bıraktı. Donanım konusunda kendimi geliştirdim ve teknik aksaklıkları en az seviyeye indirgemeye çalıştım.”

K5: “Evet, bağlantı hatası derslerin işlenişini oldukça olumsuz etkiledi. Her şey birden bire ve çok üst üste geldi. Yüz yüze eğitimden çok daha zor oldu hepimiz için. Ayrıca normal çalışma saatleri dışına çıkılması adaptasyon sorunlarını beraberinde getirdi. Canlı ders saatlerinin günlük hayatıma olumsuz etkisi oldu. Örneğin yemek saatlerine denk gelen dersler, ev ortamında ders sırasında ses ve gürültü problemi beni her açıdan kötü etkiledi. Bir taraftan yemek yemem gerekiyor anca o saatte derse girmek zorunda kalıdum. Böyle dönemler de yaşadım. Teknik aksaklıkları giderme konusunda bilmediğim uygulamaları daha etkili bir şekilde kullanmaya çalıştım. Bu süreçte arayışa girdik ve bu arayış sonucunda yüz yüze eğitimde de kullanabileceğim içerikler keşfettim. Bu da olumlu bir etki oldu benim için.”

K6: “Evet, teknik problemlerle oldukça karşılaştım. Fakat bu problemlerin çoğu öğrenci tarafından yaşanan problemlerdi. Taşınmalı okulda görev yapmam sebebiyle köylerde ikamet eden öğrencilerin internet erişimi yoktu. Aynı zamanda maddi imkansızlık sebebiyle ekipman eksikliği olan öğrenciler derslere genellikle katılamadı. Ulaşımın sıkıntılı olduğu bir bölgede yaşadıkları ve araçları olmadıkları için okullardaki EBA destek merkezlerinden faydalanamadılar. Ayrıca derse katılan öğrencilerle senkronizasyon problemi sebebiyle uygulamaya yönelik çalışmalar yapamadık. Fiziksel olarak sürekli ekrana bakmak ve bilgisayar başında oturmak bel ağrısı ve gözlerde yanma gibi olumsuzluklar ortaya çıkardı. Evden çalışma sürecinde müzik derslerinin erken saatlere konulması ev ortamı için uygun değildi. Aynı zamanda bir anda ev ortamını okula çevirmeye çalışmak ciddi adaptasyon sorunlarına yol açtı ve psikolojik olarak olumsuz etkiledi. Derslere katılamayan öğrenciler için telefon yoluyla iletişim kurarak ödevlendirmeler yaptım ve geri derslerden geri kalmamalarını sağlamaya çalıştım.

Senkronizasyon problemi yaşamamak adına gösterp yaptırma tekniğini kullandım genellikle her öğrenciye ayrı ayrı vakit ayırmaya çalıştım. Sınıf mevcutlarımız az olduğu için bu yöntemi kullanabildim.”

K7: “Benim açımdan bağlantı sorunu olmadı ancak öğrenciler açısından bu sorunu sıkça yaşadım. Ayrıca köylerde ikamet eden öğrencilerin internet erişimi yoktu ve bu durumlar derse katılım oranının düşmesine sebep oldu. Süreç boyunca fiziksel bir etkiyle karşılaşmadım ancak psikolojik olarak evden çalışma hayatına adapte olmakta zorluk çektim. Ev hayatının ve iş hayatının ortak alanda sürdürülmesi benim açımdan olumsuzdu. Olumlu yanı ise çok fazla teorik bilgiye yönelik çalışmalara yapabildim. Özellikle temel müzik yazı ve öğeleri konusunda öğrencilerden olumlu geri dönütler aldım. Ders katılım problemini çözmek amacıyla öğrencilerle Whatsapp uygulaması üzerinden iletişim kurarak derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K8: “Kendi açımdan bağlantı gibi sorunlarla karşılaşmadım ancak öğrencilerim bağlantı hatası ve ekipman yetersizliği gibi problemler yaşadılar. Taşınmalı bir okulda görev yaptığım için köylerde yaşayan öğrencilerin çoğunun internet erişimi yoktu ve maddi yetersizlik sebebiyle ekipman eksikliği yaşıyorlardı. Ayrıca temel müzik eğitimini ilk kez alan öğrencilerle uygulama konusunda da problemler yaşadım. Öğrencilerin müzik derslerini önemsememesi ve katılımın az olması motivasyonumu düşürüyordu. Evden çalışma sürecinde zaman ve mekan değişikliğinden herhangi bir şekilde etkilenmedim, derslerimi rahatlıkla gerçekleştirdim. Yaşadığım problemler karşısında materyal ve ekipman eksikliği olan öğrencilere destek sağladım, öğrencilere ve velilere bireysel olarak ulaşarak sürecin ne kadar süreceğinin belli olmaması sebebiyle internet bağlantılarının olması gerektiğini, öğrencilerin derse katılım sağlamaları gerektiğini açıklayarak kendimce bu şekilde bir çözüm yolu izledim. Faydası da oldu diyebilirim. “

K9: “Bağlantı hataları, iletişim kopukluğu ve canlı ders platformundan kaynaklı problemler yaşadım. Örneğin bazen öğrenci derste yokken varmış gibi gözüküyordu.

Dolayısıyla öğrencileri kontrol edemedim. Yüz yüze eğitimde müdahale edebilirken uzaktan eğitimde bunu yapamadım. Küçük çocuğum olması sebebiyle canlı ders sırasında çocuğumla da ilgilenmek zorundaydım ev ortamında olduğum için, bu durum fiziksel olarak yorgunluğa sebep oldu. Bizim dersimiz uygulamaya yönelik bir ders olduğu için uzaktan eğitim sürecinde rahat konu işleyemedim bu da motivasyonumu düşürdü. Ev ve iş ortamının aynı ortama sığdırılması, ders saatlerinin uyumsuzluğu (derslerin erken saatlerde başlaması), canlı ders sürelerinin kısa olması beni olumsuz etkiledi. Bilmediğim teknik bir sistem olduğu için ekran paylaşımı yapmak istediğimde karşı tarafa ses gitmiyordu. Bu sebeple öğrencilere dinletmem gereken müzikleri başka bir telefon üzerinden çarık dinlettim ve faydasını gördüm.”

K10: “Evet, teknik problemler ile karşılaştım. Örneğin öğrencilerin canlı ders saatlerini karıştırarak yanlış derslere girmesi ve internet erişimiyle ilgili problemler yaşadım. Bu süreçte fiziksel olarak sürekli ekran karşısında ders yapmak yorucu oldu. Psikolojik olarak sürece alışmakta zorlandım. Olumlu yönü ise müzik derslerine yönelik eğlenceli içerikleri rahatlıkla öğrencilerle paylaşarak dersleri ilgi çekici hale getirdim bu da motivasyonumu yükseltti. Online olarak hem ders yaptık hem oyunlar oynadık. Ancak öğrencilerle yüz yüze iletişime geçmek ve dışarıda sosyalleşmek gibi konularda kısıtlandık. Ev ortamında, ev kıyafetleriyle ders yapmak işimize adapte olmamızı zorlaştırdı. İnternet erişimi sebebiyle derslere katılım konusunda problem yaşayan öğrencilerimle özel olarak iletişime geçerek bağlantı sorunlarını gidermeye çalıştım.”

K11: “Evet teknik problemlerle karşılaştım. Bağlantılarda yoğunluk olduğu için bağlantımız sık sık kesildi ve tekrar bağlanma durumunda kaldık. Öğrencilerden ekipman eksikliği olanlar vardı ayrıca köylerde ikamet eden öğrenciler internet bağlantısı konusunda sıkıntı yaşadılar. Belirli aralıklarla da olsa uzun süre ekran başında kalmak bir süre sonra insanı sersemlettiği için yorucu oldu. Öğrencilerimizi özledik ve onlarla birebir diyalog kuramadık uzaktan eğitim sürecinde. Ders saatlerimiz dağınık olduğu için akşam

geç saatlerde derse girdiğim bile oldu. Bu durum hem öğretmenin hem öğrencinin aile hayatını etkiliyordu. Örneğin sabah erken saatlerde ders olduğunda öğrenci kahvaltısını yapamadan derse giriyordu ya da akşam yemeği saatine ders konulduğu zaman yine benzer olumsuzluklar yaşanıyordu. Planlı olmaya çalışırken plansız bir hayat yaşadık. Bu durumlar motivasyonumuzu düşürdü. Ancak sürecin olumlu yanı öğrencilerden tamamen kopmamak oldu benim için. En azından diyalog kurabildik ve mevcut bilgilerine yeni bilgiler ekleyebildik. Karşılaştığım problemleri derslerime öncelik vererek, bağlantı problemim varsa ders başlamadan problemi gidererek, ortamımı her zaman derslere uygun hale getirerek çözmeye çalıştım.”

K12: “Evet teknik problemler ile karşılaştım. Taşınmalı bir okulda görev yapıyorum ve köylerde ikamet eden öğrencilerimin internet bağlantısı sorunları ve ekipman eksikliği problemleri oldu. Ayrıca özel eğitim okulunda görev yaptığım için süreç benim ve öğrencilerim açısından oldukça zordu. Öğrencileri derste tutma ve odaklanmalarını sağlama konusunda fiziksel olarak çok zorlandım, yorucu oldu. Psikolojik olarak herhangi bir etkiyle karşılaşmadım. Ev ortamında kendi çocuğum da derslere girdiği için hem kendi derslerimi hem de onun derslerini takip ederek destek olmak oldukça zordu. Ayrıca müzik dinletmem ve dans etmem gereken ders saatlerinde kendi çocuğumun sessiz bir ortamda dersine katılması gerekiyordu. Bu problemi ev şartlarını uygun hale getirerek, odaları ayırarak çözmeye çalıştım.”

K13: “Evet teknik problemler yaşadım. İlk başlarda EBA platformunda da teknik sıkıntılar meydana geliyordu örneğin öğrencinin dersten düşmesi, tekrar katılamaması gibi. İnternet bağlantısı sorunu da oluyordu. Bence en temel problemler bunlardı. Fiziksel olarak uzun süre ekran başında kalmak bel, boyun kaslarında sıkıntılar meydana getirdi. Psikolojik olarak öğrenciyle etkileşim kurmakta zorlandım, öğrencilerin ekranları ve mikrofonları tercihleri sebebiyle kapalı olduğu için kime ne anlattığımı bilmediğim zamanlar oldu ve bu durumlar zaman zaman motivasyonumuzu düşürdü. Sürecin olumlu etkisi ise teknik

ekipmanları kullanma konusunda kendimizi geliştirmemiz oldu diyebilirim. Ev ortamının uygunluğu açısından yalnız yaşadığım için bir problem yaşamadım. Evimi derslerimi yapabilecek şekilde uygun hale getirdim. Gözlemlediğim kadarıyla evli ve çocuğu olan öğretmenlerimiz bu konuda sıkıntı yaşadılar. Problemleri en aza indirmek için kendi ekipmanlarımın ve bağlantımın yeterli olması için gereken önlemleri aldım, ekstra olarak telafi dersleri yaptım.”

K14: “Evet teknik problemler yaşadım. EBA üzerinde derslerde donma gibi sorunlar yaşandı, Zoom uygulamasıyla devam ettik. Tabi sonrasında bakanlık bu teknik problemleri çözdü ve EBA üzerinden derslere devam ettik. Fiziksel olarak uzun süre aynı pozisyonda ekran başında kalmak ve sürekli öğretmenin konuşmasından kaynaklı yaşanan boğaz ağrıları problem haline geldi. Yorucu oldu. Psikolojik olarak etkileşimli ve uygulamalı ders yapamadığımız için motivasyonumuz düştü. Evden çalışma sürecinde ev ortamının ders yapmaya elverişli olmaması, ders sırasında komşuların gürültüden rahatsız olması gibi durumlarla da karşılaştım. Merkezdeki okullardan çok köylerdeki okullarda görev yapan öğretmenlerimiz daha çok teknik problemlerle karşılaştılar. Karşılaştığım problemleri çözebilmek adına değişik öğretim metodları geliştirmeye çalıştık. Diğer meslektaşlarımla etkileşim kurarak birbirimizden destek aldık.”

K15: “Evet, öğrenciden kaynaklanan bağlantı hataları, ekipman eksikliği ve canlı ders oluşturma konusunda problem yaşadım. Fiziksel olarak bir etkiyle karşılaşmadım. Psikoloji olarak kendi kendime olumsuzluklar yarattım, örneğin öğrencilerime yeterli olamama kaygısı içerisine girdim. Hem öğrenci hem öğretmen ev ortamında ev kıyafetleriyle derse girme ya da ev ortamının ders açısından uygun olmaması gibi olumsuzluklarla karşılaştı. Bu da uyum sağlama ve adaptasyon konusunda aksaklıklara sebep oldu. Yaşadığım problemleri çözebilmek adına teorik konular işleyerek öğrencilerle sohbet havasında etkileşime geçtim Uygulama yapamadım. Öğrencileri psikolojik olarak destekleyerek bu günlerin geçeceğini, bu süreçte en azından teorik bölümleri işleyip yüz

yüze eğitime geçtiğimizde uygulamalara ağırlık vereceğimizi söyleyerek motive etmeye çalıştım.”

K16: “Evet çeşitli problem yaşadım. İnternet bağlantısı problemi ve teknik ekipman eksikliği konusunda problem yaşadım. Fiziksel etkilerin uzun süre ekran başında kalmaktan bel ağrıları ve gözlerimizde bir takım problemler yaşandı ve yorgunluk yarattı. Psikolojik olarak çocukları göremediğimizden duygusal bağlarımızın azaldığını düşündüm onun dışında bir olumsuzlukla karşılaşmadım. Ev ortamında eşim ve çocuğum da aynı anda derse girdiği için üç kişi aynı bağlantıdan ders yapmaya çalıştık, internet bağlantısı yetersiz kalıyordu. Bu problemi çözmek için sinyal güçlendirme amaçlı ekipmanlar kullanarak bağlantımızı güçlendirmeye çalıştık.”

K17: “Evet teknik problemler ile karşılaştım. Genellikle öğrencilerden kaynaklı bağlantı problemleri ve ekipman eksikliği gibi sorunlar yaşandı. Ders saatim az olduğu için fiziksel olarak sadece göz yorgunluğu yaşadım. Psikolojik olarak benden kaynaklı olmayan sorunlardan dolayı kendimi yetersiz hissettim. Verimliliği sağlamak uzaktan eğitimde oldukça zordu ve sürekli elimden geleni yapmama rağmen “Daha ne yapabilirim?”, “Daha ne verebilirim?” gibi düşüncelere kapıldım. Ev ortamını derse uygun hale getirmek sürekli zihinsel olarak meşgul ediyordu. Odaklanma sağlayamıyordum tam olarak. Karşılaştığım problemleri öğrencilerle bire bir iletişim kurarak, derslerimi önemseyerek ve ders dışında kendi vaktimden de ayırarak çözmeye çalıştım.”

K18: “Evet teknik problemler ile karşılaştım. Bağlantı hataları ve sesin iletimi konusunda senkronizasyon problemi yaşadım. Ekipman eksikliği olan öğrenciler de vardı. Fiziksel olarak olumsuz etkilerle karşılaştım ve psikolojik olarak tek düze ders anlatmak, öğrenciyi ses ve görüntüleri olmadığı için kontrol edememekten dolayı olumsuz etkilerle karşılaştım. Motivasyonumu düşürdü. Öğrenciler ev ortamında okuldaki gibi adapte olamıyor, daha çabuk kopuyordu. Ders sırasında ciddiye almayan tavırlar gösteriyorlardı. Örneğin yatmak,

yemek yemek gibi. Bu problemleri en aza indirmek için dersleri eğlenceli ve ilgi çekici hale getirerek öğrencileri sıkmadan motivasyonlarını sağlamaya çalıştım.”

K19: “Evet teknik problemler ile karşılaştım. Bağlantı hatası, evde aynı anda çocuklarım da derse girdiği için bağlantımız yetersiz kaldı. Görev yaptığım bölgede sık sık elektrik kesintisi meydana geliyordu. Öğrencilerde ekipman eksikliği gibi problemler yaşadım. Fiziksel olarak uzun süre ekran başında kalmak göz yorgunluğuna sebep oldu. Öğrencilerde ise yaparak yaşayarak öğrenme bakımından etkileşim sağlayamadığımızdan ve sürekli sözlü anlatımdan kaynaklanan yorgunluk meydana geldi. Ders sırasında uykusu gelen öğrencilerim bile oldu. Psikolojik olarak doğrudan iletişim kuramadığımız ve öğrenciyi kontrol edemediğimiz için motivasyonumuz düştü. Ev ortamında çocuklarım da derse girdiği için bazen bağlantı problemlerini çözmem gerekti fakat aynı anda derse de girmem gerekiyordu bu konuda sorun yaşadım. Öğrencilerden ev ortamı ders açısından uygun olmayan öğrenciler vardı. Ev ve iş ortamı arasında uyumsuzluk vardı bu durumlar motivasyonumuzu düşürdü. Problemleri çözebilmek adına öğrencilerle bire bir isim vererek sorular sorarak derse katmaya, adapte etmeye çalıştım. Velilerle gereken noktalarda iletişime geçerek sorunları çözmeye çalıştım.”

K20: “Evet çeşitli problemlerle karşılaştım. En çok bağlantı hatası ve öğrencilerin ekipman eksikliği konusunda problem yaşadım. Fiziksel olarak uzun süre ekran başında kalmak, ev ortamını iş ortamına çevirmek ve çalışırken günlük hayattaki görev ve sorumlulukları yerine getirmeye çalışmak yorucuuydu. Karşılaştığım problemleri çözebilmek adına ders yapacağım ortamı önceden hazırlama, ev ortamındaki işlerimi ders öncesi veya sonrasında halletme, bağlantı sorunu yaşayan öğrencilere internete bağlanma konusunda yardımcı olma gibi yollar izledim.”

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen “Müzik eğitiminin uzaktan eğitim sürecinde gerçekleştirilmesi sırasında meydana gelen teknik aksaklıklar, diğer problemler ve etkiler nelerdir?” alt problemine ilişkin sorulara alınan cevapların oranları doğrultusunda

öğretmenlerin tamamının öğrenci veya öğretmen kaynaklı bağlantı hataları ve ekipman eksikliği problemlerini yaşadıkları, katılımcıların tamamının en az 1 fiziksel/psikolojik etkiyle karşılaştıkları, özellikle taşınmalı okullarda köy vb. yerlerde ikamet eden öğrencilerin internet bağlantısı ve elektrik kesintisi problemleriyle birlikte maddi yetersizlikten kaynaklanan ekipman eksikliği yaşadıkları, öğretmenlerin bu problemleri imkanları doğrultusunda çözmeye çalıştıkları bulgularına ulaşılmıştır.

4.3 Üçüncü Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformundaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyal yeterliliği öğretmen görüşleri doğrultusunda hangi düzeydedir? sorusuna cevap aranmıştır. Bu bağlamda katılımcılara uzaktan eğitim sürecinde kullanılan canlı ders platformlarında müzikle ilgili yeterli materyale ulaşip ulaşmadıkları, materyal eksikliğinin giderilmesi ve erişimin kolaylaşması hakkındaki görüşleri, canlı ders platformları dışında farklı kaynak ve materyallerden yararlanıp yararlanmadıkları ayrıca okullardaki teknik donanımların ve imkanların uzaktan eğitim süresince yeterli olup olmadığı konularına yönelik sorular yöneltilmiştir.

Tablo 4

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Canlı Ders Platformundaki Müzik Dersine Yönelik İçerik ve Materyal Yeterliliğine İlişkin Öğretmen Görüşleri

Yeterlilik Durumu	Katılımcılar	f	%
Kısmen Yeterli Bulan Öğretmenler	K16	1	5
Yetersiz Bulan Öğretmenler	K1, K2, K3, K4, K5, K6, K7, K8, K9, K11, K12, K13, K14, K15, K17, K18, K19, K20	18	90
İncelemeyen Öğretmenler	K10	1	5
<i>n</i>		20	100

Tablo 4'te Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformundaki müzik dersine yönelik içerik ve materyal yeterliliğine ilişkin öğretmen görüşleri dağılımı gösterilmektedir. Tablo incelendiğinde EBA platformundaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyallerin araştırmaya katılan 18 katılımcı tarafından yetersiz bulunduğu görülmektedir. EBA platformundaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyalleri kısmen yeterli bulan 1 katılımcının olduğu, EBA platformundaki içerik ve materyalleri incelemeyen 1 katılımcı olduğu belirtilmiştir.

Tablo 5

Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Canlı Ders Platformu Dışında Kullanılan Kaynak/Materyaller

Kullanılan Kaynak/Materyaller	Kullanan Öğretmenler	f	%
WhatsApp Uygulaması ve İnternet Tarayıcıları	K2, K3, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K15, K17, K19, K20	12	60
Web2 Araçları Nota Yazım Programları Wordwall	K5, K13, K14, K19	4	20
Youtube Uygulaması Video Oynatıcılar	K3, K5, K6, K7, K8, K9, K10, K11, K12, K13, K14, K15, K16, K20	14	70
Kaynak Kitaplar/Araç Gereçler	K4, K6, K12, K18, K20	5	25
Farklı Kaynak ve Materyal Kullanmayan Öğretmenler	K1	1	5
<i>n</i>		20	100

Tablo 5’te Öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformu dışında kullandıkları kaynak ve materyallere ilişkin dağılımları gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların birden fazla farklı kaynak ve materyal kullandıkları, 20 katılımcı arasında Youtube uygulaması/video oynatıcıların kullanan katılımcı sayısının 14, WhatsApp uygulaması ve internet tarayıcılarını kullanan katılımcı sayısının 12, kaynak kitaplar/araç gereçleri kullanan katılımcı sayısının 5, Web2 araçları/nota yazım programları/Wordwall kullanan katılımcı sayısının 4 olduğu, araştırmaya katılan 1 katılımcının ise farklı kaynak ve materyal kullanmadığı görülmektedir.

K1: “Hayır yeterli materyal bulamadım. Materyal ve içeriklerin arttırılması ve erişimin kolay hale getirilmesi kesinlikle verimliliği arttırırdı. Matematik gibi branşlarda çok fazla içerik olmasına rağmen müzik dersine yönelik içerikler oldukça yetersizdi. Bu platformlar dışında farklı materyal ve içerik kullanmadım. Okulumuzda sadece akıllı tahtalarımız vardı diğer imkanlara sahip değildik.”

K2: “Çeşitli sunumları ekran paylaşımı şeklinde öğrencilerle paylaşarak derslerimi yürüttüm. Canlı ders platformlarındaki içerikleri incelemedim, kullanmadım. Süreç ilerledikçe materyal içerikleri ve etkinlikler oldukça arttı. Ancak süreç öncesinde bu konuda ciddi bir eksiklik vardı. Şu an iyi duruma geldik ancak yeterli değil, geliştirilebilir. EBA ve Zoom programlarını kullandım bunun yanında WhatsApp uygulaması üzerinden derslere giremeyen öğrencilere ders içeriklerini göndererek konularda geri kalmamalarını amaçladım. Okulum teknik donanımlar konusunda yeterliydi.”

K3: “EBA platformunda yeterli materyal bulamadım. Olan içerikleri de faydalı bulmadım. Genellikle müzik derslerine yönelik yayınları Youtube uygulaması üzerinden ekran paylaşımı şeklinde öğrencilere aktararak derslerimi yürüttüm. Felsefi bir yaklaşım olabilir ancak durumun içerik veya materyal konusuyla ilgili olduğunu düşünmüyorum. Mevcut

eğitim sistemimizin bizim branşımıza yönelik ilgiyi öğrencilerde canlandırmadığını düşünüyorum. Canlandırmış olsa da okullardaki materyal ve imknların bunsu engel olduğunu düşünüyorum. Asıl mesele ilgi ve öğrencilerin önüne dünyaları serseniz de ilgi duymadığı bir ders için zamanlarını ayırmak istemiyorlar. Canlı ders platformları dışında Youtube uygulamasındaki müzik derslerine yönelik içeriklerden faydalandım. Benim okulum imkânlar açısından yeterliydi. Tabi ki bu okul mevcuduyla ilgili bir durum. Biz okulumuzu o konuda hazır tuttuk. Ancak okulumuz taşımalı olduğu için sadece civar köylerde ihtiyaç duyan öğrenciler gelebildi. Sayı daha fazla olsaydı ekipmanlarımız yetersiz kalabilirdi.”

K4: “Hayır, yeterli materyal bulamadım, ekstra kaynaklar satın aldım. Ne kadar kaynak ve içerik olursa olsun ekipman ve bağlantı kaynaklı problemler devam ettiği sürece ancak kısmen bu içerikler fayda sağlayabilir. Farklı uygulamalardan destek aldım rneğin Zoom uygulaması kullandım. Okulum teknik imkanlar açısından yeterliydi.”

K5: “Hayır, yeterli materyal ve içerik bulamadım. Böyle bir eksiklik yaşanmasaydı hem öğrencilerin hem de biz öğretmenlerin derslere odaklanması kolaylaşırdı diye düşünüyorum. Farklı uygulamalar olarak Wordwall, Youtube gibi uygulamaları kullandım. Okulum teknik donanım konusunda yetersizdi, yeterli ekipman yoktu.”

K6: “Süreç öncesinde platformlarda yeterli materyal bulamadım ancak süreç ilerledikçe EBA platformuna yüklenen müzik derslerine yönelik materyaller bulabildim. Yine de yeterli olduğunu düşünmüyorum. İçeriklerin artması ve bu içeriklere erişimin özellikle öğrenciler için kolaylaşması kesinlikle derslere katılımı ve verimliliği arttırdı. Canlı ders platformları dışında birçok farklı kaynaktan faydalandım. Youtube uygulaması, hazırladığım ders içeriği sunumları, çeşitli görseller, daha önceden edindiğim altyapı müzikleri ve ders kitapları, müzik içerikli yayımlar kullandım. Okulumuzdaki teknik donanımlar uzaktan eğitim süreci için yeterliydi. Ancak okulumuz taşımalı okul olduğu için EBA destek noktalarını sadece okul civarında ikamet eden öğrenciler kullanabildi.”

K7: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal bulamadım. Canlı ders platformları dışında farklı kaynak ve materyallerden faydalandım. Youtube uygulaması ve internet üzerinden müzik derslerine yönelik içerikler kullandım. Benim kullandığım kaynaklar İngilizceydi ve öğrenciler bu kaynaklara erişmekte güçlük çekiyorlardı. Öğrenci düzeyine ilişkin materyal ve kaynaklar canlı ders platformlarında olsaydı süreç kesinlikle daha verimli olurdu. Okulumuz teknik anlamda bu süreç için yeterliydi. Okulda da derslere katılabiliyorlardı fakat köylerde ikamet eden öğrenciler katılamıyordu.”

K8: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal bulduğumu söyleyemem. İçerik ve materyallerin bu platformlarda olması iyi olurdu ancak bunun şart olduğunu düşünmüyorum. Günümüz teknolojisinde öğrencilerin internet üzerinden her içeriğe rahatlıkla ulaşabildiklerini düşünüyorum. Farklı kaynak ve platformlardan destek aldım. Youtube uygulaması ve internet üzerinden müzik derslerine yönelik içerikleri ekran paylaşımı yoluyla öğrencilere aktardım. Okulumuz teknik donanım açısından bu süreçte yeterliydi fakat okuldaki EBA destek noktalarından derslere katılım sağlayan öğrencim olmadı.”

K9: “Canlı ders platformu üzerinde yeterli materyal bulamadım ancak sisteme kendim yüklemeyi öğrendim ve istediğim içerikleri dosyalar bölümünden EBA platformuna yükleyerek kullandım. Materyal ve kaynaklara ortak bir noktada hem öğrenci hem öğretmen tarafından erişilmesi kesinlikle faydalı olurdu. Ödevlendirmenin rahat yapılmasını ve öğrencilerin dersin takibini rahatlıkla yapabilmelerini sağladı. Farklı uygulamalar ve kaynaklar da kullandım. Youtube uygulaması ve internet tarayıcılarından destek aldım. Okulumuz bu süreçte teknik donanım açısından yeterliydi, derslere EBA destek noktalarından katılan öğrenciler oldu.”

K10: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal olup olmadığını incelemedim. Bir fikrim yok. Farklı materyal ve kaynaklar kullandım. İnternet tarayıcısı üzerinden müzik derslerine ve müzik eğitime yönelik sitelerden faydalandım. Müzik derslerine yönelik tüm içerik ve

materyallerin canlı ders platformlarında olması çok iyi olurdu, öğrenciler daha rahat ulaşabilirlerdi. Okulumuz bu süreçte teknik donanımlar açısından yeterliydi. Yeterli sayıda akıllı tahtamız, EBA destek notkularımız ve bilgisayarlarımız mevcuttu.”

K11: “Kullanılan canlı ders platformlarında yeterli içerik ve materyal bulamadım. Kesinlikle yetersizdi. Müzik dersi yetenek dersi olduğu için öğrencilerin ilgisini çekebilecek görsel materyallere ve faydalı içeriklere çok ihtiyacımız var. Çünkü herkesin müzikal yeteneği olmadığı için öğrencilerin dikkatini çekmek zor olabiliyor. Bu tarz içeriklerin kolay erişilebilir olması verimli olurdu, bizler de daha güzel bir ders geçirerek daha mutlu olurduk. Canlı ders platformları dışında internet tarayıcısı üzerinden müzik derslerine yönelik faydalı bulduğum tüm içerikleri kullandım. Okulumuz bu süreçte teknik donanım konusunda yeterliydi. İsteyen öğrenciler okulda derslere katılabildiler.”

K12: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal bulamadım özellikle özel eğitim öğrencilerine yönelik materyal hiç yoktu. Faydalı ve yeterli içerik ve materyaller canlı ders platformlarında yer alsaydı öğrencilere daha faydalı olabilirdik ve verimlilik artardı. Farklı materyal olarak müzik eğitime yönelik çeşitli kitaplar ve Youtube uygulaması üzerindeki müzik eğitime yönelik videolardan faydalandım. Okulumuz bu süreçte teknik donanım açısından yeterliydi fakat köylerde ikamet eden öğrenciler ulaşım sağlayamadıkları için okulda derslere katılamadı. Taşınmaz öğrencilerden EBA destek merkezlerini kullananlar oldu.”

K13: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal bulamadım. Yeterli ve faydalı içerikler bu platformlarda bulunsaydı derslere katılım ve verimlilik artardı. Ayrıca geri dönüt almak kolaylaşırdı. Evet, farklı kaynak ve materyallerden destek aldım. Youtube, Wordwall uygulamaları ve internet tarayıcısı üzerinden müzik eğitime yönelik faydalı içeriklerden yararlandım. Okulumuz teknik donanım konusunda yeterliydi.”

K14: “Süreç başında yeterli içerik ve materyal yoktu ancak süreç ilerledikçe arttı. Bu içerikler ve materyallerin canlı ders platformlarında bulunması hem eğitimde eşitliği

sağlardı hem de öğretmenlerin bilgi aktarımında bir ortaklık meydana getirirdi ve süreç daha verimli olurdu. Farklı kaynak ve platformlardan da destek aldım. Youtube uygulaması, Web2 araçlarından faydalandım. Kahoot, Learning Apps gibi platformlardan yarışmalar yaparak öğrencilerin derse karşı ilgilerini arttırmaya çalıştım. Okulumuz teknik donanım konusunda yeterliydi.”

K15: “Canlı ders platformlarında yeterli materyal bulamadım. Bu materyaller erişimi kolay bir şekilde canlı ders platformları üzerinde geliştirilseydi çok güzel olurdu. Derslerdeki verimliliği arttırırdı, öğretmenler olarak kaygı yaşamazdık ve sürekli ne yapacağımızı düşünmek zorunda kalmazdık, hazır olurduk. Canlı ders platformları dışında farklı kaynak ve materyaller kullandım. Youtube uygulamasını ve internet tarayıcısı üzerinden müzik eğitime yönelik faydalı içerikleri seçerek kullandım. Okulumuz bu süreçte teknik donanım açısından yeterliydi.”

K16: “Canlı ders platformlarında materyaller kısmen yeterliydi, tabi ki beklenmedik bir süreç olduğu için süreç ilerledikçe ve yıllar içinde kendini geliştirilebileceğini düşünüyorum. Yeterli materyaller canlı ders platformlarında yer alsaydı belki öğretmen biraz rahat edebilirdi ancak öğrencinin başarısı ya da derslerin verimliliği üzerinde bir etkisi olacağını düşünmüyorum. Evet, farklı kaynaklardan destek aldım. Video oynatıcılar, Youtube uygulaması kullandım. Kendi video kayıtlarımı yaparak derslerde kullandım. Okulumuz bu süreçte teknik donanım açısından yeterliydi.”

K17: “Canlı ders platformları üzerinde çeşitli materyaller vardı fakat yeterli değildi. Bu materyaller yeterli şekilde canlı ders platformlarında yer alsaydı zamandan tasarruf etmiş olurduk, kolayca ulaşabilirdik, konularımızı ekstra bir kaynağa ihtiyaç olmadan rahatça işleyebilirdik. Evet farklı kaynaklar kullandım. Farklı internet tarayıcısı üzerinden faydalı içeriklerden yararlandım. Okulumuz teknik donanım açısından yeterliydi. Derslere okulda katılan öğrencilerimiz oldu.”

K18: “Canlı ders platformları üzerindeki kaynakları kullanmadım fakat incelediğim kadarıyla yeterli değildi. Bu platformlar üzerinde genel müzik eğitiminden başlayarak enstrüman eğitimine kadar ilerleyen bir yayım olsa iyi olurdu. Evet farklı kaynak ve materyaller kullandım. Çeşitli ritim aletleri kullandım. Konu anlatımı şeklinde daha çok teoriye ağırlık verdim. Okulumuz bu süreçte teknik donanım açısından yeterliydi.”

K19: “Canlı ders platformları üzerindeki materyaller yeterli değildi. Daha fazla ve faydalı içeriklerin bu platformlarda olması kesinlikle daha iyi olurdu. Farklı kaynak ve platformlardan faydalandım. Finale ve Sibelius nota yazım programları, PowerPoint sunumları, internet tarayıcısı üzerinden bulduğum faydalı içerik ve videolar kullandım. Okulumuz teknik donanım açısından bu süreçte yeterliydi. Ekipman açısından yeterliydi fakat bağlantı konusunda yeterli bunu da kendi internetlerimizle bağlanarak çözebiliyorduk.”

K20: “Canlı ders platformlarında yeterli içerik ve materyal bulamadım. Derslerdeki verimliliği arttıracak ve temel müzik bilgisine yönelik içeriklerin olması çok iyi olurdu. Farklı kaynaklar kullandım. İnternet tarayıcısı üzerinden işime yarayacak tüm sitelerden, Youtube uygulamasından ve çeşitli kaynak kitaplardan faydalandım. Okulumuz teknik donanım açısından bu süreçte yeterliydi.”

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen “Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformundaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyal yeterliliği öğretmen görüşleri doğrultusunda hangi düzeydedir?” alt problemine yönelik sorulara alınan cevapların oranları doğrultusunda öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) anlı ders platformundaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyalleri yeterli bulmadıkları, farklı kaynak ve materyaller kullandıkları, kullanılan farklı kaynak ve materyallerin kullanım oranına göre sırasıyla Youtube Uygulaması/Video Oynatıcılar, WhatsApp Uygulaması ve İnternet Tarayıcıları, Kaynak Kitaplar/Araç Gereçler, Web2 Araçları Nota Yazım Programları Wordwall olduğu

elde edilen bulgular arasındadır. Ayrıca bu süreçte okulların genel olarak teknik donanım konusunda yeterli olduğu görüşüne ulaşılmıştır.

4.4 Dördüncü Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde “Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımları hangi düzeydedir?” alt problemine cevap aranmıştır. Bu bağlamda katılımcılara öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılım düzeyleri, müzik derslerine katılım oranını etkileyen faktörlere yönelik görüşleri ve derse katılımı arttırmak amacıyla izledikleri yollara yönelik sorular yöneltilmiştir.

Tablo 6

Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerine Katılım Düzeyleri

Katılım Düzeyleri	Katılımcılar	f	%
Düşük Düzeydeydi	K1,K3, K8, K9, K15, K17, K19, K20	8	40
Orta Düzeydeydi	K4,K5, K6, K7, K10, K12, K13, K14, K18	9	45
İyi Düzeydeydi	K2, K11, K16	3	15
	<i>n</i>	20	100

Elde edilen veriler doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılım düzeylerinin öğretmen görüşleri doğrultusunda dağılımları gösterilmiştir. Tablo incelendiğinde 8 katılımcının öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımlarının düşük düzeyde olduğunu, 9 katılımcının öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımlarının orta düzeyde olduğunu, 3 katılımcının ise öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımlarının iyi düzeyde olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Alınan cevaplara göre derslere katılımı etkileyen faktörler arasında öncelik sırasında göre öğrencilerin internet bağlantılarının olmaması ve bölgesel olarak elektrik kesintisi yaşamaları, teknik ekipman eksikliği, öğrencilerin müzik dersini temel dersler kadar önemsememeleri, öğrencilerin not ve devamsızlık kaygılarının olmaması yer almaktadır.

K1: “Katılım oldukça düşüktü. Öğrencilerin imkânları, ana derslere ve sınava yönelik derslere daha fazla katılmaları müzik derslerine katılım oranını etkileyen faktörler arasındaydı. Bu konuda hiçbir şey yapamadım, öğrenciler derse katılım sağlayamadılar. “

K2: “Beklediğimden oldukça iyiydi. İyi düzeyde bir katılım gerçekleşti. Kullandığım içeriklerin ilgi çekici olması öğrencilerin derse katılımını sağladı. Devamsızlık konusunda öğretmen ve velilerin gerekli bilgilendirme ve uyarıları yapması da katılımı etkilemiş olabilir. Katılım sağlamayan öğrencilerin sınıf öğretmenleri ve velileri ile görüşme sağladım. Katılım sağlamama sebeplerini öğrendim ve bazı problemleri çözüme kavuşturduk.”

K3: “Katılım oldukça düşük seviyede idi. Benim çalıştığım köy okulunda imkanlar dolayısıyla katılamayan öğrencim çoktu ancak aynı dönem şehir merkezinde bir okulda görevlendirme olarak çalıştım, orada da katılım çok azdı. Yani derslere katılımın imkanlar dolayısıyla değil ilgi göstermeme dolayısıyla düşük olduğu kanaatindeyim. Ana problemin müzik derslerini temel dersler gibi önemsemekten ve dersimize bakış açısından kaynaklandığını düşünüyorum. Yoklama da bu süreçte katılımı etkileyen bir faktördü. Süreç boyunca öğrencilerin yoklama listeleri alındı fakat bu katılım yoklama çizelgeleri okul idaresi tarafından bizden istenmedi. Yani devamsızlık konusunda bir adım atılmadı ve katılım oranını arttıramadık.”

K4: “Katılım orta düzeydeydi. Sınıf bazlı olarak değişkenlik gösteriyordu. Sınıf düzeyi arttıkça katılım düzeyi azalıyordu. Öğretmene ve derse ilgi duymak katılımı olumlu yönde

etkiliyordu. Öğrencilerin ilgisini çekebilmek adına kitaba bağlı kalmadan güncel hayatlarla ve konularla müziği harmanlayarak bir ders akışı sağladım.”

K5: “Katılım orta düzeydeydi ancak sınıf düzeyi arttıkça katılım azalıyordu. Öğrencilerin ev ortamı, müzik derslerinin erken saatlere konulması gibi faktörler katılım oranını etkiledi. Bunun bir ders olduğunu ve önem arz ettiğini öğrencilere anlatmaya çalıştım, derse katılmaları için çok zorlamadım fakat elimden geleni yaptım.”

K6: “Süreç başında oldukça düşüktü ancak süreç ilerledikçe katılım arttı. Orta düzeydeydi diyebilirim. En düşük katılım 8. Sınıf düzeyinde meydana geldi. Diğer sınıflarda katılım oldukça yüksekti. 8. Sınıflarda katılımın düşük olmasının sebebinin müzik dersini sınav dönemleri olması gerekçesiyle önemsememeleri olduğunu düşünüyorum. Diğer sınıflarda katılımın yüksek olmasının sebebinin ise öğrencilerin dersi ilgi çekici, eğlenceli ve faydalı bulmalarından kaynaklandığını düşünüyorum. Derse katılımı sağlamak için öğrencilere ekran paylaşımı yoluyla faydalı ve ilgi çekici içerikler sunmaya çalıştım, derse katılım sağlamayana öğrencilerle birebir iletişime geçerek derse katılımlarını sağlamak için çabaladım.”

K7: “Derslere katılım orta düzeydeydi. Katılımı etkileyen faktörler arasında öğrencinin imkanları, derse karşı ilgisi ve beklentisinin olduğunu düşünüyorum. Derse katılımı arttırmak için dersleri eğlenceli hale getirmeye çalıştım. Örneğin yarışmalar yaptım, öğrencilerle fırsat buldukça ders dışı diyaloglar kurmaya çalıştım. Ayrıca bireysel olarak öğrencilerle iletişime geçerek derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K8: “Derslere katılım oldukça düşüktü. Bu durumun öğrencilerin müzik derslerini önemsememesinden kaynaklandığını düşünüyorum. Diğer derslere oranla müzik derslerine katılım oranı daha düşüktü. Örneğin eşim matematik öğretmeni ve canlı derslerini yaparken katılım oranının çok yüksek olduğunu ve aradaki farkı çok net bir şekilde görebiliyordum. Derse katılımı sağlamak için dersleri daha ilgi çekici hale getirmeye

çalıştım. Örneğin enstrüman çalarak ve melodika ile bireysel uygulamalar yaptırarak öğrencilerin derse aktif katılımlarını sağladım.”

K9: “Derslere katılım oldukça düşüktü. Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerinden sınav uygulaması yapılmadığı için öğrenciler not kaygısı yaşamıyordu bu yüzden derse katılmayanlar oluyordu. Aynı zamanda devam devamsızlık durumlarının takibi yapılmadığı için öğrenciler derse katılmama konusunda oldukça rahattı. Katılımı sağlamak veya arttırmak için öğrencilere “Sizi sınav yapacağım, notlarınız düşük olur, derslere katılmayan arkadaşlarınızı uyarım” şeklinde müdahale ederek derslere katılımı sağlamaya çalıştım. Ancak buna rağmen sadece not kaygısı olan başarılı öğrenciler derslere katıldı.”

K10: “Katılım genel olarak orta düzeydeydi. Ancak derslere katılım bazı sınıflarda çok yoğunken bazı sınıflarda oldukça düşüktü. Sınıf kademesi arttıkça derslere katılım azalıyordu. Derslere katılım oranını öğrencilerin derse karşı ilgisinin ve merakının etkilediğini düşünüyorum. Katılımı arttırmak için daha çok teorik konulardan ziyade ritim çalışmaları, müzikal oyunlar, beden perküsyonu gibi etkinliklerle dersi ilgi çekici hale getirmeye çalıştım.”

K11: “Derslere katılım iyi düzeydeydi. Katılım oranını etkileyen en önemli faktör bence öğretmenin tutum ve anlayışıdır. Eğer öğretmen öğrencisine karşı tutum ve davranış olarak son derece anlayışlı, hoşgörülü ve sevgi dolu yaklaşırsa zaten çocukların ilgisini çekiyor ve derse katılım artıyor. Derslere katılım sağlamayan öğrencilere geri dönüş yaparak derslere katılmaları gerektiğini, bunun bir sorumluluk olduğunu, derslerimizin çok eğlenceli geçtiğini söyleyerek derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K12: “Derslere katılım orta düzeydeydi. Katılımı etkileyen faktörlerin öğrencilerin ekipman eksikliği ve ev şartlarının uygun olmamasından kaynaklı odaklanma sorunu olduğunu düşünüyorum. Öğrencilerle özel olarak iletişime geçerek derslere katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K13: “Derslere katılım orta düzeydeydi. Katılımı etkileyen faktörler arasında bence en önemlisi müzik dersinin uygulamaya yönelik bir ders olması ve bu sebeple öğrenciyi uzaktan motive etmenin zorlaşmasıdır. Ayrıca ekipman eksikliği de katılımı etkiledi. Öğrencilerle özel olarak iletişim kurarak ve velilerle iş birliği yaparak derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K14: “Öğrencilerin derslere katılımları orta düzeydeydi. Müzik derslerinin veli tarafından önemsenmesi öğrencilerin derslere katılımlarını olumsuz etkiliyordu. Dersleri Web2 araçlarıyla destekleyerek öğrencilerin ilgilerini çekmeye ve derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

K15: “Katılım düşüktü ve sınıf bazında değişiyordu. Köylerde ikamet eden öğrencilerin fazla olduğu sınıflarda katılım daha düşüktü. Ayrıca kademe arttıkça derse katılan öğrenci sayısı düşüyordu. Özellikle 8. Sınıflarda oldukça düşüktü. Katılımı etkileyen faktörlerin bağlantı sorunları, velilerin müzik derslerine bakış açısı ve müzik derslerini önemsememesi, ev ortamının ders açısından uygun olmaması, öğrencilerin isteksiz olmaları özellikle 8. Sınıfların yaşadıkları sınav kaygısı olduğunu düşünüyorum. Derslere katılımı arttırmak için öğrencilere telkin ile müzik derslerine katılmaları gerektiğini söyledim. Derslerimi daha ilgi çekici hale getirmek için en sevdikleri uygulamaları yaptım. Elimden geleni yaptım.”

K16: “Katılım iyi düzeydeydi. Öğrencilerinin internet bağlantısı problemlerinin olması, derse karşı ilgilerinin olmaması, ilgi çekici materyallerin kullanılması, ekran başında sürekli derse katılmaktan sıkılmaları derslere katılım oranını etkiledi. Kendi ürettiğim videoları ve internet üzerinden bulduğum ilgi çekici faydalı videoları kullanarak öğrencilerin derslere katılımını arttırmaya çalıştım.”

K17: “Katılım oldukça düşüktü. Öğrencilerin müzik derslerini ana dersler kadar önemsememesi ve müzik derslerini dinlenme vakti olarak görmeleri katılımı etkiledi. Derslere katılımı sağlamak için öğrencilerle ve velilerle iletişime geçerek derslere katılmaları konusunda ikna etmeye çalıştım.”

K18: “Katılım orta düzeydeydi. Müzik derslerinin Liselere Geçiş Sınavı müfredatında bulunmaması, sınıf ortamında öğrenciler daha aktifken uzaktan eğitimde bunu gerçekleştirememeleri, uygulamaya yönelik çalışmaların bu süreçte gerçekleştirilememesinden dolayı yaşanan motivasyon eksikliği derse katılım oranını etkiledi. Dersleri eğlenceli hale getirerek, her öğrenciyi derse katarak ve söz hakkı vererek derslere katılımı sağlamaya çalıştım.”

K19: “Katılım oldukça düşüktü. Müzik derslerini öğrencilerin ana dersler kadar önemsenmemesi katılımı etkiledi. Velilerle ve öğrencilerle bire bir iletişime geçerek derse katılımları konusunda uyararak katılımı sağlamaya çalıştım.”

K20: “Katılım oldukça düşüktü. Öğrencilerin bağlantı ve ekipman sorunları derse katılım oranını etkiledi. Öğrencilerle özel olarak iletişime geçerek ödevlendirmeler yaptım ve derse katılımlarını sağlamaya çalıştım.”

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen “Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımları hangi düzeydedir?” alt problemine ilişkin sorulara alınan cevapların oranları doğrultusunda öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılım düzeylerinin düşük-orta seviyelerde olduğu tespit edilmiştir. Müzik derslerine katılım düzeyini öğrencilerin müzik derslerini temel dersler kadar önemsememesi, öğrencilerin yaşadığı bağlantı hataları ve ekipman eksikliği, devamsızlık ve not kaygısının olmaması, velilerin öğrencileri derslere katılım konusunda teşvik etmemesi, ani süreç değişikliğinden kaynaklanan motivasyon eksikliği, uygulamaya yönelik çalışmaların bu süreçte gerçekleştirilememesinden kaynaklanan ilgisizlik ve ev ortamının canlı ders açısından uygun olmaması gibi faktörlerin etkilediği görüşlerine ulaşılmıştır. Öğretmenler derse katılımı sağlamak ve arttırmak için öğrencileri motive edici konuşmalar yapma, velilerle iletişime geçerek öğrencilerin takibini yapma, uygulamaya yönelik çalışmalara ağırlık verip dersi ilgi çekici hale getirme gibi yollar izlemişlerdir.

4.5 Beşinci Alt Probleme Yönelik Sorulardan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde “Müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlükleri gidererek müzik derslerinin verimliliğini sağlama konusundaki önerileri ve düşünceleri nelerdir?” alt problemine cevap aranmıştır. Bu bağlamda katılımcılara ilerleyen süreçte müzik eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla da sürdürülebilirliğine, uzaktan eğitimde karşılaşılan problemleri hangi yollarla çözüme kavuşturduklarına, uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlüklerin eğitim sürecini hangi yönlerden etkilediğine ve müzik derslerinin uzaktan eğitim yoluyla da verimli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi konusundaki önerilerine yönelik sorular yöneltilmiştir.

K1: “ Müzik derslerinin uygulamaya yönelik bir ders olması, canlı ders sürelerinin yetersiz kalması, platformların branşımıza yönelik materyal açısından yetersizliği sebebiyle uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Bire bir ve yüz yüze gerçekleştirilmesi gereken bir ders olduğunu düşünüyorum. Uzaktan eğitim sürecinde ders süreleri, materyal eksikliği gibi problemlerle karşılaştım. Bence müzik dersi gibi uygulamaya yönelik derslere yönelik ayrı platformların oluşturulması gerekiyor. Öğrencilerin uzun süre okuldan uzaklaşması ve ev ortamında derslere devam etmesi derslere karşı ilgi ve isteklerini azalttı. Bu da derslere katılım oranını etkiledi. Bu konuda tamamen uzaktan eğitim değil de örneğin 2 gün yüz yüze 3 gün uzaktan eğitim şeklinde bir uzaktan eğitim modeli tasarlanabilirdi. Öğrenciler okuldan kopmamalıydı. Uzaktan eğitimde müzik derslerinin verimliliğini sağlamak amacıyla materyal desteğinin sağlanması ve ders saatlerinin kesinlikle artırılması gerektiğini düşünüyorum.”

K2: “Müzik derslerinin uzaktan eğitim için uygun olduğunu düşünmüyorum. Uygulamaya yönelik bir ders olduğu için teorik olarak bir yere kadar gidebiliyorsunuz fakat uygulama konusunda kullandığımız platformlar üzerinde senkronizasyon problemleri yaşandığı için süreci ilerletmek oldukça zor. Bu süreçte öğrencilerdeki materyal ve ekipman eksikliği konusunda sorunlar yaşadım ve bu konuda herhangi bir çözümlerim ne yazık ki olmadı. İlk

etapta adaptasyon sorunları yaşandı ancak süreç ilerledikçe öğrenci ve öğretmenler sürece adapte oldular. İlerleyen süreçte karşımıza çıkabilecek uzaktan eğitim süreçlerinin daha rahat geçeceğini düşünüyorum ve müzik derslerindeki verimliliği arttırmak için karma bir sistemle yarı uzaktan yarı yüz yüze eğitim gibi modeller tasarlanabilir. Bu, adaptasyon sürecini rahatlatacaktır. Aynı zamanda anında görüntüyü ve sesi karşıya iletebilen senkronizasyon sorununun ortadan kaldırılacak bir altyapımızın olması yaşanan teknik problemleri büyük oranda çözüme kavuşturacaktır.”

K3: “Müzik eğitimi uzaktan eğitim yoluyla tabii ki de sürdürülebilir. Artık günümüz teknolojisinde bunun sürdürülemeyeceğini söylemek gülünç olur. Ancak tamamıyla değil, okuldaki yüz yüze eğitim dışında gerçekleşmesinin faydalı olacağını düşünüyorum. Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerden geri dönüş alma konusunda sıkça problem yaşadım. Örneğin görüntü açık değil, ses yok ve öğrenci derste mi değil mi bilmiyordum, dönüş alamıyordum. Bazı öğrencilerin bu durumu suiistimal ettiğini de söyleyebilirim. Uzaktan eğitim beklenmedik bir süreçti. Özellikle köy okullarındaki öğrenciler için okul aynı zamanda bir sosyalleşme ortamıydı ve bundan uzun süre mahrum kaldılar ve bu durum öğrencileri psikolojik olarak olumsuz etkiledi. Bir öğretmen olarak bu konuda bir çözüm üretebileceğimizi düşünmüyorum. Ancak bu sürecin daha verimli geçmesi için sene başında nasıl okul planlamaları yapılıyorsa sanki yarın başımıza gelecekmiş gibi uzaktan eğitimin de ayrı bir planlaması yapılmalı. Öğrenci-öğrenci, öğretmen-öğretmen yani eğitimin bütün paydaşları bir araya gelerek olası durumlara karşı hazırlıklı olunması sürecin rahat geçmesini ve verimliliğin artmasını sağlayacaktır.”

K4: “Müzik eğitiminin uzaktan eğitim ile sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Bu süreçte canlı ders sırasında öğrencinin görüntüsünü ve sesini algılamak problem olabiliyor. Ekipman yeterli olsa da bağlantı sorunları çözülmediği sürece sorunlar ortadan kalkmayacaktır. Köy vb. yerlerde ikamet eden öğrencilerin internet erişimlerinin olmaması sebebiyle derslere katılamaması ve sabah erken saatlerdeki müzik derslerinin öğretmen ve

öğrenci için ev ortamında gürültü (komşuyu rahatsız etme, evde uyuyan bireylere ses gitmesi gibi) problemiyle karşılaşmaları derslere aktif katılımı olumsuz yönde etkiledi. Bu sorunu çözmek için kendimce ses yalıtımını sağlayacak uygulamalar yaptım fakat yeterli olmadı. Kiracı olduğum için daha fazlasını yapamadım. Uzaktan eğitim sürecinde sürekli bilgisayar başında olmak fiziksel olarak çok yıpratıcı ve yorucu oldu. Bu süreçte müzik derslerinin verimliliğinin artması için okuldaki yüz yüze eğitim dışında ekstra olarak müzik eğitimleri uzaktan eğitim şeklinde verilebilir, ancak tamamen uzaktan eğitim yüz yüze eğitimin yerini tutmayacaktır. Ayrıca ekipman ve materyal yeterliliğinin sağlanması ve internet altyapısının iyi olması sürecin daha rahat geçmesini sağlayacak ve problemleri en aza indirecektir.”

K5: “Müzik derslerinin uzaktan eğitim yoluyla sürdürüleceğini düşünmüyorum. Bunun başlıca sebebi canlı ders sırasında senkronizasyon probleminin yaşanması. Bu problem uygulama yapma konusunda büyük sıkıntı yaratıyor. Bağlantı hatalarını çokça yaşadık bunu çözmek için örneğin Zoom uygulamasında sorun yaşadığımda EBA platformuna geçtim, EBA platformunda sorun yaşadığımda öğrencileri Whatsapp uygulamasına yönlendirdim. Yani taşınarak dersimi sürdürmeye çalıştım. Bu konuya köklü bir çözüm bulamadım. Uzaktan eğitim ev ortamında bulunmak hepimizde tembellik ve hareketsizlik meydana getirdi. Bu sebeple yüz yüze eğitime geçişte bir adaptasyon sorunuyla karşılaştık. Uyum sağlama konusundaki problemleri gidermek için ders saatlerinin erken saatlerde olmaması ve ders sürelerinin kısa tutulması gerekmektedir. Ayrıca öğretmenlere dolu dolu ve zorunlu olarak uzaktan eğitime yönelik bilgilendirici eğitimler verilmesi sürecin daha rahat geçmesini sağlayacaktır.”

K6: “Müzik eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla sürdürülmesinin ancak ve ancak bağlantı hatalarının ve senkronizasyon problemlerinin tamamen ortadan kalkmasıyla olacağını düşünüyorum. Bu da biraz hayalî bir düşünce gibi geliyor. Çünkü her halükarda sesin saniyelik bile olsa geç gidebilme durumu var ve bu durum müzik uygulamaları açısından

çok büyük bir problem. Derslerimi işlerken karşılaştığım bağlantı hataları, katılım eksikliği, öğrencilerin imkânları ve derse karşı ilgileri gibi problemleri çözebilmek adına farklı uygulamalardan öğrencilerle iletişime geçtim, dersimi daha ilgi çekici hale getirmek için kullandığım materyalleri arttırdım. Çözüm bulamadığım tek konu velilerin öğrenciler için gereken takibi ve kontrolü yapmasıydı. Sonuçta öğrenci ev ortamında olduğu için en büyük destekçimiz bu noktada veliler oluyor. Ancak derse katılım konusunda öğrencileri uyarmaları, ders sırasında ev ortamını uygun hale getirmeleri konusunda çok ciddi problemler yaşadım. Ne yazık ki bu konuya bir çözüm bulamadım. Bence velilere de bu konuda ilerleyen süreçler için eğitim verilmesi gerekmektedir. Müzik derslerinde uzaktan eğitim sürecinde verimliliği sağlamanın başlıca tek yolunun bağlantı hatalarının tamamen giderilmesi ve öğrenci ve öğretmenlerin donanım eksikliği problemlerinin eşitlik ilkesine dayanarak giderilmesi olduğunu düşünüyorum.”

K7: “Müzik dersinin uygulamaya yönelik bir ders olması sebebiyle uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Öğrencilerin ekipman eksikliği, bağlantı sorunları ve derse katılım konusunda sıkıntılar yaşadım. Bununla ilgili bir önerim olacaksa eğer sağlam bir internet altyapısının olması, öğrencilere gerekli ekipmanların eşit şekilde sağlanması gerekmektedir. Ayrıca velilere de bu süreç ile ilgili öğrencilere evde destek olmaları amacıyla eğitimler verilmelidir. Uzaktan eğitim sürecinde yaşanan olumsuzlukların derslerdeki verimliliği ve başarıyı etkilediğini düşünüyorum. Özellikle bu süreçte grup çalışması yapamayan öğrencilerde sosyalleşme konusunda olumsuzluklar meydana geldi. Bu konuda ne yazık ki bir önerim yok., uzaktan eğitimin olmaması gerektiğini düşünüyorum. Uzaktan eğitimin ilerleyen süreçte devam edeceğini farz edersek müzik dersi gibi uygulamaya yönelik derslerdeki problemlerin büyük oranda çözülebilmesi ve verimliliğin artması için ancak ve ancak herkese aynı anda ses ve görüntünün aktarıldığı ve bağlantı sorunlarının yaşanmadığı bir internet alt yapısının geliştirilmesi gerekiyor.”

K8: “Müzik derslerinin ilerleyen süreçte uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Bence çok verimsiz olur. Uygulamaya dayalı bir ders olması sebebiyle kesinlikle bire bir, fiziksel ortamda olması gerekmektedir. Belirttiğim gibi öğrencilerden kaynaklı ekipman ve materyal eksikliği, internet bağlantısı sorunları yaşadım. Ders süreleri oldukça kısıtlıydı. Müzik dersleri haftada 1 saat olduğu için hiç yokmuş gibi davranan öğrencilerim de oldu. Ders saatleri daha fazla olsaydı katılım oranı yüksek olurdu. Bence her anlamda müzik derslerinin önemsizmemesi gibi bir sorun var. Problemlerin temelinde bu yatıyor. Bir çok meslektaşımın da aynı fikirde olduğunu bizzat duydum. Bunun çözülmesi için uzaktan eğitim olsa da olmasa da okullardaki müzik derslerinin saatlerinin artması ve ilkokulda temelden bir müzik eğitimi verilerek öğrencilere müzik derslerinin önemi aşılmalıdır. Ayrıca ekipman eksikliklerinin giderilmesi yaşanan teknik aksaklıkları bir nebze de olsa giderebilir. Hepimizin ilk kez karşılaştığı bir süreçti. Evde uzun süre vakit geçirmek herkesi olumsuz etkiledi. Yüz yüze eğitime geçişte adaptasyon sorunları yaşandı. Bu konuda rehberlik servisi öğrencilere destek sağlayabilir ve öğrencilere bu süreçten korkmamaları ve kaygılanmamalarına yönelik seminerler verilebilir. Ancak uzaktan eğitimin şu anki koşullarda verimli olabileceğini hiçbir şekilde düşünmüyorum.”

K9: “Müzik eğitimi uzaktan eğitim yoluyla kısmen sürdürülebilir. Tabii gerekli donanım sağlanırsa ve katılım tam anlamıyla gerçekleşirse kısmen sürdürülebileceğini düşünüyorum. Çünkü derslerimiz uygulamaya yönelik ve öğrencilerle bire bir iletişim kurmamız, yüz yüze uygulamalar yapmamız gereken noktalar oluyor. Ancak temel derslerde yüz yüze eğitime geçilen dönemde Müzik, Beden Eğitimi, Görsel Sanatlar gibi dersler uzaktan devam etti. Bu kararı doğru bulmuyorum. Asıl bu derslerin yüz yüze yapılması gerekiyordu. Genel olarak bağlantı, elektrik kesintisi ve derse katılım konusunda sıkıntı yaşadım. Ev ortamı ders yapma açısından uygun değildi. Bu konuda zorlandım. Bağlantı ve elektrik kesintileri konusunda herhangi bir çözüme ulaşamadım ne yazık ki. Katılım konusunda öğrencileri ikna edebilecek şekilde diyaloglar kurarak katılımı

arttırmaya çalıştım. Öğrenciler ve öğretmenler uzaktan eğitim sürecinde sosyalleşmekten uzak kaldılar. İçine kapanan öğrenciler oldu. Kendi kızım da aynı şekilde sürekli masa başında canlı derslere girdiği için çok sıkıldığını net bir şekilde görebiliyordum. Tüm bunların aksine başarı sağlayan öğrenciler de oldu bunun veli takibi ve desteğinden kaynaklandığını düşünüyorum. Kısmen uzaktan eğitim şeklinde bir uygulama bu problemleri çözebilirdi. Uzaktan eğitimde verimliliği sağlamak için katılımın sağlanması, devam devamsızlık ve sınav uygulamalarının mutlaka yapılması ve öğrencilerin ekipman eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir.”

K10: “Müzik eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünüyorum. Zaten bunu bir üre yaptık. Ancak ne kadar sağlıklı olacağından emin değilim. Sonuçta müzik dersi uygulamaya yönelik bir ders olduğu için ekran karşısında ne kadar sağlıklı olacağını bilmiyorum. Fakat sürdürülebilir. Ders sürelerinin yetmemesi gibi problemler yaşadım. Bunu çözebilmek için ders aralarından birkaç dakika alarak konularımı yetiştirmeye çalıştım. Ayrıca öğrencilerin yataklarından kalkıp pijamalarıyla derse girdiklerini, uyku halinde olduklarını gördüm. Yani tamamen okulla ilgisi olmayan bir ortam söz konusu ve ortamın dersleri etkilediğini düşünüyorum. Bu durum derslere karşı bir ciddiyetsizlik meydana getirdi. Tüm bu problemler eğitim sürecisi olumsuz etkiledi. Uzaktan eğitim süreci bir hastalık sebebiyle oluştu ve zorunlu bir durumdu. Verimliliği sağlamak için sınıf/okul rehber öğretmenlerinin öğrenci velileriyle iletişime geçmesi, velilerin öğrencilerin evdeki takibini yapması ve bu süreçte onlara destek olması gerekmektedir. Ayrıca evdeki araç gereçleri materyal olarak kullanmak ya da hem öğretmen hem öğrencinin ortak kullanabileceği, içerisinde müzik derslerine yönelik materyaller barındıran bir uygulamanın geliştirilmesi çok iyi olurdu.”

K11: “Bağlantı ve ekipman problemlerinin giderilmesi ve uygun şartların sağlanması durumunda uzaktan eğitimin sürdürülebileceğini düşünüyorum. Bunlar bir başlangıç. Ayrıca daha ilgi çekici ve eğlenceli materyallerle kesinlikle desteklenmemiz lazım. Diğer

derslere oranla geri planda olduğumuzu düşünüyorum. Bu süreçte donanım olarak da teknik olarak da çeşitli problemler yaşadım. Öğrencilerin etkin bir şekilde derse katılımlarını sağlamak için bağlantı ve ekipman sorunlarını çözecek tedbirler alınabilir. Kendi adıma elimden geldiğince öğrencilerime bu süreçte maddi ve manevi olarak internet bağlantısı konusunda destek sağladım. Yaşanan problemlerin en aza indirgenmesi adına öğretmenin doğru ve ılımlı yaklaşımı öğrencilere psikolojik olarak destek sağlayabilir ayrıca öğretmenin derslerine verdiği önem, düzenlilik durumu öğrenciye de yansiyacaktır. Bu şekilde verimlilik artırılabilir.”

K12: “Müzik eğitiminin yüzyüze eğitimle verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Ancak uzaktan eğitim yapmak durumunda kalırsak kesinlikle şartların iyileştirilmesi gerekiyor.. Yaşadığım ekipman eksikliği, bağlantı, ev ortamının uygun olmamasından kaynaklı odaklanma sorunları karşısında öğrencilerin yaşam alanlarını değiştirebilmemiz mümkün değil ama en azından internet erişimleri kolaylaştırılabilir ve teknik ekipman desteği sağlanabilir. Öğrenci ve öğretmenlerin bu süreçte yaşadığı olumsuzlukların derslerdeki verimliliği düşürdüğü kanaatindeyim. Bu konuda çözüm önerim yok. Yüzyüze eğitime geçişte uyum sağlama konusunda da zorlandık. İlerleyen süreçte uzaktan eğitimle karşı karşıya kalmamız gerekirse yeterli kaynak ve materyal arttırılmalı ve ekipman desteği her öğrenciye eşit şekilde sağlanmalıdır.”

K13: “Müzik eğitiminin uzaktan eğitimle sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Uygulamaya yönelik derslerin mutlak suretle yüzyüze sürdürülmesi gerekmektedir. Teknik problemleri çözmek için ekipmanlarımı güçlendirdim bağlantı sorunlarımı çözdüm. Derslere katılamayan öğrencilere videolar göndererek aradaki açığı kapatmaya çalıştım. Ev ortamının öğrenciler için uygun hale getirilmesi gerektiği konusunda velilerle görüştim. Karşılaşılan olumsuz etkiler iki taraflı motivasyonun düşmesine sebep oldu. Müzik derslerinde uzaktan eğitim sürecinde verimliliği arttırmak için öğrencilere evlerde kullanabilecekleri Orff çalgıları ya da küçük çaplı çalgılar sağlanabilir, öğretmenlere

uzaktan eğitim konusunda hizmet içi zorunlu eğitimler verilebilir. Tabi ki bunlardan önce iyi bir internet bağlantısının olması ve senkronizasyon probleminin ortadan kalkması gerekmektedir.”

K14: “Müzik derslerinin teorik dersler için kısmen sürdürülebileceğini fakat uygulamaya yönelik konularda uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Örneğin bireysel ses veya enstrüman eğitimi nasıl başlangıçta birebir ve yüzyüze şekilde verilmesi gerekiyorsa ortak müzik dersleri de uygulamaya yönelik, iletişim ve etkileşim isteyen bir ders olduğu için aynı şekilde yüz yüze sürdürülmelidir. İnternet bağlantısı, ev ortamının ders için uygun olmaması, zaman ve planlamadaki aksaklıklar, velilerin müzik derslerini önemsememeleri daha çok temel derslere ağırlık vermeleri gibi sorunlarla karşılaştım. Bu problemleri çözebilmek için öğrencilerin ekipman eksiklikleri giderilmeli, internet kalitesinin artırılması, okul idareleri velilerle iş birliği içerisinde olmalıdır. Yaşanan olumsuzluklar sonucunda öğrenciler sosyalleşmekten uzaklaştılar sebep oldu. Okul kuralları konusunda uygulamada sıkıntı yaşadılar, fiziksel ve psikolojik olarak telefon ve internete, teknolojik aletlere bağımlı hale geldiler. Bu durumlar da eğitimde verimliliğin, öğrencilerde ise motivasyonun düşmesine neden oldu. Verimliliği ve motivasyonu arttırmak için dersi ilgi çekici hale getirecek kaynak ve içeriklerden faydalanılabilir. Alanında uzman kişilerden destek alınarak müzik derslerine yönelik dijital ortamda kullanılacak uygulamalar geliştirilebilir. Örneğin öğretmenin anlatımını yapıp sisteme kaydedeceği dersi öğrencinin istediği zaman diliminde izleyebileceği bir uygulama geliştirilebilir.”

K15: “Kesinlikle müzik eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Müzik dersi uygulamaya yönelik bir ders ve yüz yüze, birebir çalışmayı gerektiren bir ders. Süreç sırasında teknik donanım, materyal ekikliği, canlı ders süreleri gibi konularda problem yaşadım. Bu problemleri gidermek için diğer öğretmenlerle etkileşim halinde bulunarak ve öğrencileri motive edecek çalışmalar yaparak süreci

rahatlatmaya çalıştım. Yaşanan problemler öğrencilerin motivasyonu düştü ve toparlanmalarını zorlaştırdı. Derslerdeki verimlilik düştü ancak çabuk toparladık. Verimliliği arttırmak için süreçle ilgili gerekli bilgiler bir rehber dahilinde geliştirilerek bizlere verilme, internete tüm öğrencilerin erişmesi sağlanmalı, öğretmenlere teknik anlamda da kaynak sağlanmalıdır.”

K16: “Zorunlu bir süreç olursa mecburen yapılır. Fakat çok kayıp olur. Pandemi döneminde durumu idare ettik ancak bilgisayar karşısında sürekli ders verilebileceğini düşünmüyorum. Öğrenciyle göz kontağı kurmak bire bir etkileşime geçmek lazım. Zorunlu haller dışında uzaktan eğitimle müzik derslerinin sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Süreç boyunca öğrenci kaynaklı bağlantı hatası, ev ortamında aynı anda üç kişinin derse girmesi sebebiyle bağlantı yetersizliği, öğrencilerin ekipman ve materyal yetersizliği gibi problemler yaşadım. Bunları çözebilmek amacıyla internet altyapılarımız güçlendirilebilir. İnterney bağlantısını güçlendirmek adına sinyal güçlendiriciler kullanılabilir. Fiziksel ve psikolojik olumsuzluklar uzaktan eğitim bir süre daha devam etseydi müzik dersine ilgi duyan öğrencileri kaybetme gibi bir duruma sebep olabilirdi. Yaşanan süreçte çok bir sıkıntı olduğunu düşünmüyorum. Sadece kullanılan platformlarda EBA platformu ile birlikte Zoom programı da kullanıldı ve Zoom programının zor olduğunu düşünüyorum. Bizim EBA platformu üzerindeki teknik sıkıntıları çözerek daha etkin şekilde kullanmamız gerektiği kanaatindeyim. Uzaktan eğitimin zorunlu haller dışında olmaması gerektiğini ve tekrar yaşanması durumunda yine ders açısından kayıplar olabileceğini düşünüyorum. Aynı zamanda müzik öğretmenlerin etkileşime geçebileceği çalıştaylar ve toplantılar düzenlenmeli, her okulda müzik sınıfı olmalıdır.”

K17: “Müzik derslerinin uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceğini düşünmüyorum. Müzik dersi uygulamaya yönelik ve etkileşimli bir ders ve nota öğretimi, enstrüman öğretimi mümkün olmadığı için kesinlikle devam ettirilmesi mümkün değildir. Süreç sırasında bağlantı hataları, ekipman eksikliği gibi problemlerle ayrıca fiziksel ve psikolojik

olarak olumsuz etkilerle karşılaştım. Müzik derslerinin temel dersler kadar önemsenmesi ve müzik derslerine bakış açısının değişmesi bu problemlerin çözülmesini temelden sağlayacaktır. Yaşanan fiziksel ve psikoloji olumsuzluklar yüz yüze eğitime dönüştürülebilir. Öğrencilerde odanlanma, davranış bozukluğu ve okul kurallarına uyum sağlayamama gibi problemlere yol açtı. Öğrenciler uzaktan eğitimde gösterdiği davranışları yüz yüze eğitimde de devam ettiriyordu. Bunu çözmek zaman aldı. Bu konuda sınıf öğretmenleri ve rehberlik servisleri tarafından hem öğrencilere hem de velilere destek verilebilir. Uzaktan eğitimde verimliliği arttırmak için ülke genelinde her bölge için internet altyapısının güçlendirilmesi, temel müzik eğitimi içeriklerini barındıran teknik programların kolay ve anlaşılır bir şekilde EBA platformuna yüklenerek kolayca ulaşabileceğimiz ve öğrencilere o ekran üzerinde nota bilgisi vb. konuları işleyebileceğimiz şekilde geliştirilmesi gerekmektedir.”

K18: “Müzik derslerinin uzaktan eğitim yoluyla kısmen sürdürülebileceğini düşünüyorum. Teorik konular bu yöntemle işlenebilir. Süreç sırasında bağlantı hataları, ekipman eksikliği ve motivasyon eksikliği ve canlı ders süreleri konusunda problem yaşadım aynı zamanda ders sırasında velilerin müdahalesi de söz konusuydu. Bu sorunları kısmen çözüme kavuşturmaya çalıştım. Materyal ve bağlantı konusu bizleri aşan bir durum. Ancak elimden geldiği kadarıyla öğrencilere faydalı olmaya çalıştım. Teorik konuları olabildiğince vermeye çalıştım. Olumsuz gibi gözükse de uzaktan eğitim sürecini teori bazlı konulara ağırlık vererek olumlu bir sürece çevirdim. Bu süreçte yaşanan fiziksel ve psikolojik olumsuzluklar hem öğrenci hem öğretmen açısından verimliliği düşürdü. Bunun için ilgi çekici uygulamalar ve derslere katılımı arttırmaya yönelik çalışmalar yaptım, elimden geldiği kadarıyla faydalı olmaya çalıştım. Uzaktan eğitim sürecinde verimliliği arttırmak için daha çok bireyselleştirilmiş ve enstrüman eğitimine yönelik bir program dahilinde öğrencilere gerekli tüm ekipmanların sağlanması ve bağlantı sorunlarının tamamen giderilmesi gerekmektedir.”

K19: “Müzik eğitiminin gerekli koşullar tamamen sağlanırsa, müzik dersleri yeteri kadar önemsenirse ve tabii ki teknik problemler tamamen giderilirse uzaktan eğitimle sürdürülebileceğini düşünüyorum. Süreç sırasında teknik problemler, ev ortamından kaynaklanan problemler, fiziksel ve psikoloji olumsuzlukları ile karşılaştım. Bu problemleri çözüme kavuşturmak için veli-öğrenci-öğretmen işbirliği, okul idareleri ve öğretmenlerin işbirliği sağlaması gerekmektedir. Bu süreçte yaşanan fiziksel ve psikolojik olumsuzluklar yüz yüze geçişte uyum sağlama sürecini olumsuz etkiledi. Öğrencilerde odaklanma sorunu meydana geldi ve toparlamakta zorlandık. Öğrencilerde sürekli evde kaldıkları için enerjilerini atamadılar, okuldayken evdeymiş gibi tavırlar sergileyen öğrencilerimiz oldu. Bu konuda okul rehberlik servisimiz öğrencilere gereken desteği sağladı. Süreçten çok etkilenen öğrencilerle bireysel okul bazında da genel destek sağladılar. Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerindeki verimliliğin artması için müzik derslerinin temel dersler kadar önemsenmesi, teknik problemlerin giderilmesi, her öğrencinin eşit şartlarda eğitim alması gerekmektedir.”

K20: “Müzik eğitiminin uzaktan eğitimle kısmen sürdürülebileceğini düşünüyorum. Örneğin teorik konular uzaktan eğitimle, uygulamaya yönelik konular yüz yüze eğitimle verilebilir. Ancak tüm şartların iyileştirilmesi ve her öğrencinin eşit şartlar altında eğitim alabilmesi gerekmektedir. Süreç boyunca bağlantı hataları, ekipman eksikliği, fiziksel ve psikolojik olumsuz etkiler, derse katılımın yetersiz olması, ev ortamının ders açısından uygun olmaması gibi problemlerle karşılaştım. Fiziksel ve psikoloji olarak yaşadığımız olumsuz etkiler verimliliğin düşmesine ve sürece uyum sağlama konusunda zorlanmamıza sebep oldu. Bu etkiler yüz yüze eğitime geçtikten sonra da devam etti ve toparlanmamız zaman aldı. Uzaktan eğitim sürecinde istedik davranışların rahat bir şekilde kazandırılması için öğrencilerin derse katılımlarının şartlar iyileştirilerek sağlanması gerekmektedir.”

Bu bölümde katılımcılara yöneltilen “Müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde karşılaşılan güçlükleri gidererek müzik derslerinin verimliliğini sağlama konusundaki önerileri ve düşünceleri nelerdir?” alt problemine ilişkin sorulara alınan cevapların oranları doğrultusunda müzik derslerinin uygulamaya yönelik bir ders olması sebebiyle tamamen uzaktan eğitimle sürdürülemeyeceği, zorunlu hallerde kısmen uzaktan eğitim yönteminin ele alınması gerektiği görüşlerine ulaşılmıştır. Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerindeki verimliliğini sağlamak amacıyla materyal desteğinin sağlanması, ders saatlerinin kesinlikle artırılması, karma bir sistemle yarı uzaktan yarı yüz yüze eğitim gibi modellerin tasarlanması, her sene başında uzaktan eğitim sürecini tekrar yaşayacakmış gibi düşünerek planlama yapılması, öğrenci ve öğretmenlere ekipman ve materyal desteği sağlanması, sesi ve görüntüyü karşı tarafa anında iletebilecek güçlü bir internet altyapısının oluşturulması/geliştirilmesi, öğretmenlere dolu dolu ve zorunlu olarak uzaktan eğitime yönelik bilgilendirici eğitimler verilmesi, yaşanan adaptasyon sorunlarını gidermek için okul rehberlik servislerinin devreye girmesi, devam devamsızlık ve sınav uygulamalarının mutlaka yapılması, hem öğretmen hem öğrencinin ortak kullanabileceği, içerisinde müzik derslerine yönelik materyaller barındıran bir uygulamanın geliştirilmesi, öğretmenin öğrencilere bu süreçte doğru ve ılımlı yaklaşması gerektiği elde edilen bulgular arasındadır.

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1 Sonuçlar

- Müzik öğretmenlerinin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerini gerçekleştirmeleri sırasında karşılaştıkları problemler alınan öğretmen görüşleri doğrultusunda tespit edilmiştir.
- Alınan görüşler doğrultusunda müzik öğretmenlerinin genel olarak teknik ekipman ve donanımları yeteri kadar kullanabildikleri, bazı katılımcıların yaşla bağlantılı olarak ileri yaştaki öğretmenlerin teknik donanımları kullanma konusunda yetersiz kaldığını düşündükleri, bu konuda süreç başında yetersiz kalan öğretmenlerin süreç ilerledikçe kendilerini geliştirdikleri görüşlerine ulaşılmıştır.
- Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerinin gerçekleşmesi sırasında öğretmenlerin yaşadığı problemler alınan görüşler doğrultusunda tespit edilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin tamamının bağlantı hatası ve ekipman eksikliği problemini yaşadıkları tespit edilmiştir. Bu problemler yaşanma sıklığına göre öğrenci veya öğretmen kaynaklı internet bağlantısı hatası, öğrenci veya öğretmen kaynaklı ekipman eksikliği, senkronizasyon problemleri, ev ortamının ders açısından uygun olmaması, canlı ders saatlerinin ev ortamındaki görev ve sorumluluklara engel

teşkil etmesi, bazı öğrenci ve velilerin müzik derslerinin temel dersler kadar önemsememesi, derse katılımın yetersiz olması şeklinde sıralanmıştır.

- Alınan cevaplar doğrultusunda katılımcı öğretmenlerin tamamının fiziksel veya psikolojik olumsuz etkilerle karşılaştıkları, olumlu psikolojik etkiyle karşılaşan katılımcıların ise az sayıda olduğu görülmektedir. Olumsuz fiziksel etkiler arasında uzun süre ekran başında kalmaya bağlı göz yorgunluğu, bel/sırt ağrıları ve tek taraflı anlatımdan kaynaklanan sürekli konuşmaya bağlı boğaz ağrıları bulunmaktadır. Olumsuz psikolojik etkiler arasında ise adaptasyon sorunları, motivasyon düşüklüğü, sürekli ev ortamında bulunmaktan kaynaklanan sosyalleşememe, öğretmenin kendini mesleki açıdan yetersiz hissetmesi gibi durumlar bulunmaktadır. Sürecin olumlu yönleri olarak katılımcıların teorik konulara ağırlık verebildiklerini, teknik donanımlar konusunda gelişmeleri için uzaktan eğitim sürecinin bir fırsat olduğunu ve okullardan en azından tamamen uzak kalmadıkları için mutlu olduklarını belirtmişlerdir.
- Katılımcı öğretmenlerin Eğitim Bilişim Ağı (EBA) canlı ders platformunda yeterli içerik ve materyal bulamadıkları ve farklı kaynak ve materyallerden faydalandıkları görülmektedir. Alınan cevaplar doğrultusunda kullanılma sıklığına göre faydalanılan içerik ve materyallerin Youtube uygulaması, internet tarayıcısı üzerinden müzik eğitime yönelik faydalı içerikler barındıran siteler, Whatsapp uygulaması, Finale/Sibelius nota yazım programları, video oynatıcılar, Web2 araçları ve müzik eğitime yönelik kaynak kitaplar olduğu belirlenmiştir.
- Katılımcılardan alınan cevaplar doğrultusunda okulların teknik donanım anlamında uzaktan eğitim sürecinde yeterli oldukları tespit edilmiştir. Taşınabilir okullarda köylerde ikamet eden öğrencilerin genellikle okullardaki EBA Destek Merkezlerini ulaşım sağlayamadıkları için kullanamadıkları belirlenmiştir.

- Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılım düzeylerinin “Düşük-Orta” seviyelerde olduğu görülmektedir. Katılımın sınıf kademesi arttıkça düştüğü gözlemlenmektedir. Özellikle 8. Sınıflarda katılım oranının Düşük olduğu belirlenmiştir. Alınan cevaplara göre derslere katılımı etkileyen faktörler arasında öncelik sırasında göre öğrencilerin internet bağlantılarının olmaması ve bölgesel olarak elektrik kesintisi yaşamaları, teknik ekipman eksikliği, öğrencilerin müzik dersini temel dersler kadar önemsememeleri, öğrencilerin not ve devamsızlık kaygılarının olmaması yer almaktadır. Derslere katılımı sağlamak ve arttırmak amacıyla öğretmenlerin genellikle öğrenci ve velilerle birebir şekilde iletişime geçtikleri, telkin yoluyla katılımı arttırmaya çalıştıkları, imkanları doğrultusunda internet bağlantısı ve teknik ekipman konusunda öğrencilere destek oldukları ve dersleri daha ilgi çekici ve eğlenceli hale getirmek amacıyla çeşitli yöntemler kullandıkları fakat yeterli katılımı sağlayamadıkları elde edilen bulgular arasındadır.
- Müzik eğitiminin uygulamaya yönelik bir ders olması sebebiyle kısmen uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebileceği, tamamen uzaktan eğitimle sürdürülebilmesi için gerekli tüm şartların sağlanması gerektiği görüşüne ulaşılmıştır.

5.2 Öneriler/Düşünceler

- Müzik derslerinin uzaktan eğitim yöntemi ile gerçekleştirilmesi durumunda tüm eksiklikler giderilerek problemleri gidermeye yönelik çalışmaların yapılması uzaktan eğitim sürecinin daha verimli geçmesini ve müzik derslerine yönelik istendik davranışların öğrencilere daha rahat bir şekilde verilmesi sağlanabilir.
- İlerleyen süreçte karşımıza çıkabilecek uzaktan eğitim senaryoları için öğretmenlere sürece başlamadan önce kullanılacak uygulamaların, platformların

içerikleri ve kullanımlarına yönelik zorunlu hizmet içi eğitimler ve seminerler verilebilir.

- Öğrenci ve öğretmenlerin teknik donanım konusundaki eksiklikleri uzaktan eğitim süreçleri düşünülerek zaman içerisinde giderilebilir. Daha güçlü bir internet altyapısı geliştirilebilir. Okul idareleri tarafından öğrenci velilerinin uzaktan eğitim konusunda bilgi sahibi olması ve ev ortamında öğrenciyi derslere katılım konusunda teşvik ederek öğrencinin akademik başarısını takip edebilmesi amacıyla bilgilendirici seminerler düzenlenebilir.
- Öğretmen ve öğrencilerin süreç sırasında yaşadıkları fiziksel veya psikolojik olumsuzlukları gidermek amacıyla okul rehberlik servisleri tarafından psikososyal destek amacıyla seminerler verilebilir. Uzaktan eğitim ve yüz yüze eğitim yöntemlerine geçiş sırasında öğrencilerin sürece uyum sağlamalarına yönelik oryantasyon eğitimleri verilebilir. Fiziksel olumsuz etkileri gidermek adına daha rahat oturma düzenekleri, koruyucu gözlükler edinilebilir ve tek taraflı anlatımdan kaçınılabilir.
- Öğretmen ve öğrencilerin tek kanaldan ulaşım sağlayabileceği temel müzik eğitimi açısından faydalı olacak tek bir uygulama geliştirilip müzik derslerinde kullanılması için uzaktan eğitim sürecinde kullanılan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) platformuna ve kullanılacak olan diğer canlı ders platformlarına sekme olarak eklenebilir. Bu uygulama notaların dizek üzerinde rahatça gösterilmesini sağlayan, sesleri etkileşimli olarak karşı tarafa iletebilen, enstrüman eğitimine yönelik görsel ve işitsel olarak enstrümanın tüm niteliklerini aktarabilen, müzik derslerine yönelik tüm faydalı içerikleri barındıran bir kanal olabilir.
- Bağlantı hataları ve elektrik kesintilerinin sıkça yaşandığı bölgelerde, ev ortamı dersler açısından uygun olmayan ve köy vb. bölgelerde ikamet eden öğrencilerin okullarda derslere devam edebilmesi açısından ulaşım desteği sağlanabilir.

- Derslere katılımı sağlamak ve arttırmak amacıyla daha güçlü bir internet altyapısı geliştirilerek tüm öğrencilere eşit şartlar altında eğitim görmelerini sağlayacak teknik ekipman desteği sağlanabilir. Uzaktan eğitim sürecinde de not ve devamsızlık uygulamalarına devam edilebilir. Bunun sonrasında veli ve öğretmen işbirliğiyle öğrenciler derse katılım konusunda teşvik edilebilir. Üst kademelere geçiş sınavlarında müzik dersi müfredatına da yer verilebilir.
- Okullardaki haftalık müzik dersi saatleri arttırılabilir. Uzaktan eğitim yönteminin kaçınılmaz olduğu durumlarda uygulamaya yönelik derslerde kısmen uzaktan eğitim yöntemi değerlendirilerek örneğin müzik derslerinin haftada bir saati uzaktan eğitimle, 1 saati ise yüz yüze eğitimle devam ettirilerek hem teorik hem de uygulamaya yönelik kazanımların rahatlıkla öğrencilere verilmesine olanak sağlanabilir.

KAYNAKLAR

- EBA. (2021, Haziran 5). *EBA*. Haziran 5, 2021 tarihinde Eğitim Bilişim Ağı Hakkında (EBA Nedir?): <https://www.eba.gov.tr/hakkinda> adresinden erişilmiştir.
- Gülcü, A., Solak, M., Aydın, S., & Koçak, Ö. (2013). İlköğretimde görev yapan branş öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin görüşleri. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish* , s. 195-213.
- Gülner, B. (2008). Bilgisayar ve internet destekli uzaktan eğitim programlarının tasarımı, geliştirme ve değerlendirme aşamaları (Suzeş örneği). *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1.
- İnal, İ., Sakarya, G., & Zahal, O. (2021). Covid-19 Pandemi döneminde EBA platformunda gerçekleştirilen müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Eurasian Journal of Music and Dance*, 18, 232-253.
- İşman, A. (2008). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Johnson, C. (2017) Teaching music online: Changing pedagogical approach when moving to the online environment. *London Review of Education*, 15, 439-456.
- Kaya, Z. (2002). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kuyubaşoğlu, M., & Kılıç, F. (2019). Ortaokul öğretmenlerinin görüşlerine göre eğitimde bilişim ağı (EBA) kullanım düzeylerinin incelenmesi. *İleri eğitim çalışmaları dergisi*, 32-50.
- Küçükahmet, L. (2006). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Nobel.

- Levendoglu, O. (2004). *Teknoloji destekli çağdaş müzik eğitimi*. 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öğretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi.
- Lily, A. E., Ismail, A. F., Abunasser, F. M., & Alqahtani, R. H. (2020, November). Distance education as a response to pandemics: Coronavirus and Arab culture. *Technology in Society* (63).
- Mahiroğlu, A., & Coşar, M. (2008). Web tabanlı uzaktan eğitimde sıra, hız ve içerik kontrollerinin akademik başarıya etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, s. 63-83.
- MEB. (2016). Haziran 16, 2021 tarihinde Milli Eğitim Bakanlığı Eğitimde Fatih Projesi: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/tr/icerikincele.php?İd=4> adresinden alındı
- MEB. (2020, Mart). Bakan Selçuk, Koronavirüs'e Karşı Eğitim Alanında Alınan Tedbirleri Açıkladı. <https://www.meb.gov.tr/bakan-selcuk-koronaviruse-karsi-egitim-alaninda-alinan-tedbirleri-acikladi/haber/20497/tr>. adresinden erişilmiştir.
- Orhan, U. G., & Öztosun Çaydere, Ö. (2021). Türkiye'de uzaktan eğitimde müzik alanında yapılmış lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Online Journal Of Music Science/Çevrimiçi Müzik Bilimleri Dergisi*, s. 101-117.
- Önder, O., & Yıldız, G. (2015). Müzik uygulamalarında tablet bilgisayar (ipad) kullanımı. *Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi*, s. 127.
- Özbay, Ö. (2015). Dünyada ve türkiye'de uzaktan eğitimin güncel durumu. *The Journal of International Educational Sciences*, 376.
- Öztürk, F. G., & Özkan, P. (2016). 4-7 yaş başlangıç keman eğitiminde kullanılan metotlara yönelik keman eğitimcilerinin görüşleri. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 25(3), 324.
- Sak, Ö. S. (1997). *İlköğretim okullarında müzik eğitimi ve çocuk şarkıları üzerine bir araştırma*. Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

- Silva, R. (2021) *Teaching Music Online: The Experience Of Music Educators During Distance Learning*, A Thesis, California State University, Long Beach
- Simpson, O. (2000). *Supporting Students in Online, Open and Distance Education* (Cilt (2. bs.)). New York: Stylus Publishing.
- T.C. Sağlık Bakanlığı. (2020, Haziran 3). *Covid-19 Bilgilendirme Sayfası*. <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66300/covid-19-nedir-.html> adresinden alınmıştır
- Topalak, Ş. (2021). Müzik öğretmenlerinin bakış açısından pandemi döneminde online eğitim. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 291-308.
- Türkiye Bilimler Akademisi. (2020). *Tarihte Küresel Salgın Hastalıklar ve Toplum Hayatına Etkileri*. Ankara: Türkiye Bilimler Akademisi (TÜBA).
- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilir nitel bir araştırma tekniği: görüşme. *Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*:24, s. 547.
- Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi.
- Uslu, M. (2013). Müzik eğitimi aracılığıyla aynı yaş gruplarının sosyo-kültürel değişimlerinin ve gelişimlerinin sağlanması. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi* , 198.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan Eğitim* (Cilt 1). Ankara: Nobel.
- Ülkü, S. (2018). *İlkokullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlar*, Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ünal, D. (2021). *Pandemi döneminde uzaktan eğitim gören gençlerin fiziksel aktivite davranışları, egzersiz bariyerleri, uyku ve yaşam kalitelerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi.
- Varış, F. (1986). Eğitimde program geliştirme teori ve teknikler. *Ankara: A.Ü. Eğitim Fakültesi*.

Wikipedia. <https://tr.wikipedia.org/wiki/Pandemi> adresinden alınmıştır

Yadigar, G. (2010). *Uzaktan eğitim programlarının etkinliğinin değerlendirilmesi (g.ü. bilişim sistemleri uzaktan eğitim tezsiz yüksek lisans programı örneği*. Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EKLER

EK 1. Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği) Görüşme Formu

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Yüksek Lisans Öğrencisi

Kardelen Gönülcan

Bu görüşme formu, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı Yüksek Lisans Tezi için, müzik öğretmenlerinin müzik derslerinin gerçekleştirilmesi sırasında pandemi sürecinde yaygınlaşan uzaktan eğitim yönteminin yeterliliğine ilişkin görüşlerini almak amacıyla hazırlanmıştır. Ortaokul kademesinde görev yapan müzik öğretmenleriyle görüşme yapılmasının sebebi ilkokul kademesinde sınıf öğretmenlerinin müzik derslerine girmesidir. Uzaktan eğitim sürecinde uygulamaya yönelik derslerin sürdürülmesinde yaşanan sıkıntıları belirlemek ve bunlara yönelik çözüm üretmek ilerleyen dönemde karşımıza çıkabilecek uzaktan eğitim senaryolarında, özellikle uygulamaya yönelik derslerdeki teknik aksaklıkları gidereceğinden önem arz etmektedir. Bu nedenle vereceğiniz cevaplar bu araştırmanın doğru ve çözüm odaklı verilerle sonuca ulaşmasını sağlayacaktır. Yukarıda verilen açıklamalar doğrultusunda görüşme süresince vereceğiniz bilgilerin ve sağladığımız verilerin sadece araştırma için kullanılacağını, görüşülen bireylerin isimleri ve kim olduklarıyla ilgili herhangi bir ifadenin kesinlikle araştırmaya yansıtılmayacağı, kişisel bilgilerinizin başka kişi ya da kuruma verilmeyeceğini belirterek, çalışmama yapacağımız bilgi, deneyim ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Araştırmacı

Kardelen Gönülcan

Kişisel Bilgi Formu

1. Mezun olduğunuz okul türü nedir? Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı mezunu musunuz?
2. Öğretmenlikte geçen toplam hizmet süreniz nedir?
3. Öğrenim dereceniz nedir? (Ön lisans, lisans, yüksek lisans vb.)
4. Ana çalgınız nedir?
5. 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında uzaktan eğitim sürecinde ne kadar süre canlı ders yaptınız?
6. Görev yaptığınız okullar kademe olarak nerelerdir? (Ortaokul, Lise vb.)
7. Uzaktan eğitim süreci öncesinde müzik eğitimi ve uzaktan eğitim ile ilgili aldığınız destekler var mı? Varsa nelerdir? (Ders, seminer, kurs, hizmet içi eğitim vb.)

Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlüklere İlişkin Öğretmen Görüşme Formu

Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim konusundaki yeterliklerine ilişkin sorular

1. Uzaktan müzik eğitimi konusunda pandemi süreci öncesinde deneyiminiz oldu mu?
2. Müzik öğretmenlerinin teknik donanımları kullanma konusundaki yeterlilikleri ve imkanları konusundaki görüşleriniz nelerdir?
3. Uzaktan eğitim yöntemine ilişkin seminer, hizmet içi eğitim, kurs vb. imkanlardan faydalandınız mı?
4. Öğretmenlerin uzaktan eğitim yöntemine uyum sağlama sürecini nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu konuda süreç öncesinde verimliliği artırmak amacıyla ne gibi çalışmaların yapılmasını isterdiniz?

Uzaktan Eğitim Sırasında Karşılaşılan Problemlere Yönelik Sorular

1. Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerini gerçekleştirirken teknik problemler ile karşılaştınız mı?

Cevap evet ise bu problemler nelerdir? (Bağlantı hatası, teknolojik ekipmanların eksikliği, canlı ders oluşturma konusundaki aksaklıklar vb.)

2. Uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerini gerçekleştirirken yaşadığımız olumlu veya olumsuz fiziksel/psikolojik etkiler nelerdir?

3. Evden çalışma sürecinde ders saatleri, zaman ve mekân değişikliği gibi durumlar müzik derslerinizi gerçekleştirirken ne tür etkiler ortaya çıkardı? (Adaptasyon sorunları, ders programları ve canlı ders saatlerinin günlük yaşama etkileri vb.)

4. Uzaktan eğitim sürecine genel olarak baktığınızda karşılaştığınız olumsuzlukları veya problemleri çözmek için nasıl bir yol izlediniz?

Canlı ders platformlarındaki müzik derslerine yönelik içerik ve materyal yeterliliğine yönelik sorular

1. Uzaktan eğitim sürecinde kullanılan canlı ders platformlarında (Eğitim Bilişim Ağı) müzik dersiyle ilgili yeterli materyal bulabildiniz mi?
2. Müzik eğitime yönelik daha fazla içeriğin canlı ders platformlarında yer alarak öğrencilerin kolay erişebileceği şekilde geliştirilmesi hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Canlı ders platformları dışında farklı kaynak ve platformlardan destek aldınız mı?

*Cevap evet ise kullandığımız kaynak ve platformlar nelerdir?

4. Okulunuzdaki teknik donanımlar (akıllı tahta, bilgisayar, EBA destek merkezi vb.) uzaktan eğitim sürecinde derslerinizi sürdürebilmeniz veya öğrencilerin derslere okulda katılımını sağlaması açısından yeterli miydi?

**Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerine Katılımlarına
Yönelik Sorular**

1. Öğrencilerin uzaktan eğitim sürecinde müzik derslerine katılımları hangi düzeydeydi?

2. Müzik derslerine katılım oranını etkileyen faktörler hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

3. Derse katılımı sağlamak ve artırmak için hangi yolları izlediniz

ÖNERİLER/DÜŞÜNCELER:

1. İlerleyen süreçte müzik eğitiminin uzaktan eğitim yoluyla sürdürülebilirliği hakkında görüşleriniz nelerdir?
2. Uzaktan eğitim sürecinde yürüttüğünüz müzik derslerinin işlenişi sırasında ne gibi sorunlarla karşılaşıyorsunuz? (teknik donanım, araç gereç, ev ortamı, öğrencilerin materyal yeterlilikleri, canlı ders süreleri, öğretmen ve idareciler, veli istek ve beklentileri vs.) Karşılaştığınız sorunları çözüme kavuşturmak için hangi yolları izlersiniz?
3. Uzaktan eğitim sürecinde öğretmen ve öğrencilerin yaşadığı fiziksel ve ruhsal bozukluklar sizce eğitim sürecini hangi açılardan etkiledi? Bu konudaki görüşleriniz ve çözüm önerileriniz nelerdir?
4. Uzaktan eğitimin müzik dersleri gibi uygulamaya yönelik derslerdeki verimliliğini artırmak ve öğrencilere istendik davranışların uzaktan eğitim yoluyla da etkili bir şekilde kazandırılması konusunda önerileriniz nelerdir?

EK 2. İzin Dilekçesi

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-64441482-605.01-63264485
Konu : Araştırma Uygulama İzni Talebi
(Kardelen GÖNÜLCAN)

10.11.2022

GAZİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

- İlgi : a) Bakanlığımızın (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 sayılı yazısı ekindeki 2020/2 No'lu Genelge'si.
b) Gazi Üniversitesi Rektörlüğünün (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) 11.10.2022 tarihli ve E-17311665-044-479157 sayılı yazısı.
c) Müdürlük Makamının 09.11.2022 tarihli ve E-64441482-605.01-63181371 sayılı Oluru.

İlgi (b) yazınız ile Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Kardelen GÖNÜLCAN tarafından Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda görevli Müzik Öğretmenlerinin katılımıyla yürütülmesi planlanan "*Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği)*" konulu tez çalışması kapsamında veri toplama araçlarının uygulanabilmesi için gerekli iznin verilmesi istenmekte olup ilgilinin başvuru evrakı ilgi (a) Genelge doğrultusunda Ar-Ge Birimi Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiştir.

Yukarıda açıklanan araştırmaya ilişkin onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen, uygulama sırasında adı geçen araştırmacının **sadece yazımız ekinde gönderilen mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltıp uygulayabileceği veri toplama araçlarının**; salgın tedbirlerine uyularak, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olmak üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Kanun'a, ilgi (a) Genelge hükümlerine ve Türk Millî Eğitimi'nin amaçlarına uygun şekilde, denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ile okul/kurum idaresinde olmak üzere 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı'nda Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda görevli Müzik Öğretmenlerinin katılımıyla uygulanmasında sakınca olmadığına ilişkin ilgi (c) Makam Oluru ekte gönderilmiş olup **araştırma ile ilgili sonuç raporunun çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde Müdürlüğümüze gönderilmesi** hususunu;

Bilgilerinize arz ederim.

Oğuzhan ACAR
İl Millî Eğitim Müdürü

Ekler:

- 1- Makam Onayı (1 Sayfa)
- 2- Mühürlü Ölçekler ve Komisyon Onayı (31 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Bartın İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (378) 227 68 90

Bilgi için: Ar-Ge Birimi

E-Posta: arge74@meb.gov.tr

İnternet Adresi: <http://bartinarge.meb.gov.tr/>

Uyvan : Mühendis
Faks: 3782271696

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4566-339d-3f2b-b4ad-3d15 kodu ile teyit edilebilir.

Ek 3. İzin Dilekçesi

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-64441482-605.01-63181371
Konu : Araştırma Uygulama İzni Talebi
(Kardelen GÖNÜLCAN)

09.11.2022

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi : a) Bakanlığımızın (Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü) 21.01.2020 tarihli ve E.1563890 sayılı yazısı ekindeki 2020/2 No'lu Genelge'si.
b) Müdürlük Makamının 05.09.2022 tarihli ve E.56582184 sayılı Araştırma Değerlendirme Komisyonu Kurulması Oluru.
c) Gazi Üniversitesi Rektörlüğünün (Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı) 11.10.2022 tarihli ve E-17311665-044-479157 sayılı yazısı.

İlgi (c) yazıda; Gazi Üniversitesi Rektörlüğü Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Kardelen GÖNÜLCAN tarafından Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda görevli Müzik Öğretmenlerinin katılımıyla yürütülmesi planlanan "*Uzaktan Eğitim Sürecinde Müzik Derslerinin Gerçekleştirilmesi Sırasında Karşılaşılan Güçlükler Hakkında Öğretmen Görüşleri (Bartın İli Örneği)*" konulu tez çalışması kapsamında veri toplama araçlarının uygulanabilmesi için gerekli iznin verilmesi istenmekte olup ilgilinin başvuru evrakı ilgi (a) Genelge doğrultusunda Ar-Ge Birimi Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu tarafından incelenmiştir.

Yukarıda açıklanan araştırma uygulama iznine ilişkin onaylı bir örneği Müdürlüğümüzde muhafaza edilen, uygulama sırasında adı geçen araştırmacının **sadece yazımız ekinde gönderilen mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltıp uygulayabileceği veri toplama araçlarının**; salgın tedbirlerine uyularak, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre, başta Türkiye Cumhuriyeti Anayasası olmak üzere 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Hakkındaki Kanun'a, ilgi (a) Genelge hükümlerine ve Türk Millî Eğitimi'nin amaçlarına uygun şekilde, denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ile okul/kurum idaresinde olmak üzere 2022-2023 Eğitim Öğretim Yılı'nda Müdürlüğümüze bağlı ortaokullarda görevli Müzik Öğretmenlerinin katılımıyla uygulanması uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde Ohurlarınıza arz ederim.

İsa KIRAL
İl Millî Eğitim Müdür Yardımcısı

OLUR
Oğuzhan ACAR
İl Millî Eğitim Müdürü

Ekler:

- 1- Komisyon Onayı (1 Sayfa)
- 2- Paraf ve Mühürlü Evrak (30 Sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Bartın İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (378) 227 68 90

Bilgi için: Ar-Ge Birimi

E-Posta: arge74@meb.gov.tr

İnternet Adresi: <http://bartinarge.meb.gov.tr/>

Uyvan : Mühendis

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Faks: 3782271696

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden **a845-76db-3a61-a7b6-ae3d** kodu ile teyit edilebilir.

GAZİLİ OLMAK AYRICALIKTIR..